⁊ excellentie. nullū aūt horū reperitur in eo
qui mādūcat ⁊ bibit indigne. nō ſic aūt erat
de illo ligno uite. ¶ Itē queritur de hoc qđ
dicit. ꝙ miſit euȝ deus de paradiſo uolupta
tis in locū ſibi ꝯgruū. Uidetur. n. ꝙ hoc non
debuerit deus facere. Cū enim deus ſit ma-
ioris miſericordie q̃ȝ ſit homo. ⁊ nos uidea-
mus peccatores ſuſtineri intra eccleſiā que ē
paradiſus quedā. nō uidetur ꝙ deus debuit
eū eijcere ſȝ potius longanimiter ad penitē
tiā expectare. ¶ Itē quero quare dixit mū
dū iſtum fuiſſe ſibi locū ꝯgruum. vel enim
erat deterioratus uel nō. Si nō erat deterio
ratus non uidetur ꝙ eſſet habitatio ſibi con
grua poſt culpā. Si deterioratus erat. uidꝫtur
ꝙ magis debuiſſet deteriorari locus ille in
quo peccauerat q̃ȝ ille in quo nō peccauerat
¶ Iuxta hoc queritur de quo ſeruit ille locꝰ
homini. quia modo non ſeruit. nec poſt diē
iudicij ſuiet. ergo uidetur ꝙ fruſtra factꝰ ſit
locus ille. ¶ R℞. vō ꝙ deus hominē de para
diſo eiecit equo iudicio. ita ꝙ ſimul fuit ibi
miſicordia ⁊ ueritas. veritas nāq̄ȝ fuit ibi. qꝛ
ſicut angelus de paradiſo eiectus eſt. quia
ibi peccauerat. ⁊ ſe indignum illo reddiderat
ſic ⁊ homo de amenitate paradiſi terreſtris
eijci debuit. Miſericordia etiā ibi fuit. ut hō
in loco maioris calamitatis exiſtens ⁊ ſciens
extrā paradiſum terreſtrē eſſe quaſi exuleȝ
in hoc mundo ſeipm reputaret. ⁊ pñteȝ uitā
ꝯtemnēdo ad bona inuiſibilia aſſurgeret et
illa deſideraret. ⁊ ſic ad illa perueniret. ſi. n.
temporalia amaret impediretur ne ſpūalia
apprehenderet. et ſi nūc amat corruptus cō
cupiſcentia quādo eſt in hac ualle miſericor
die. quāto magis tūc amaret ſi eſſet in illius
paradiſi amenitate poſtq̃ȝ morbo ꝯcupiſcen
tie corruptus eſſet. tanta enim extunc adhe
rentia quieti ſpūali inhereret ut nūq̃ȝ eternā
requireret. et ideo cū eo actū eſt miſericor-
diter ⁊ iuſte. Et per hoc patēt dubitationes
premiſſe. Patet eniȝ ꝙ non eſt ſimile de pa
radiſo eccleſie. patet etiam ꝙ locus iſte ma
gis eſt ꝯgruus ſtatui miſerie. etiam ſi uterq̄ȝ
deterioratus eſſet. Poſtremo patet ꝙ locus
iſte fruſtra non eſt. multū enim facit ad nr̄aȝ
eruditionē. et occaſionē nobis. prebet requi-
rende ſalutis in qua ꝯſiſtit ſūma ⁊ perfectio
totius humane vtilitatis. ¶ Item queritur
de hoc quod dicit. ꝙ lignū illud non ꝯferret
imortalitatē niſi ſepe de illo ſumeretur. hoc
enim uidetur eſſe falſum. quia imortalitas
perfecta ponit hominē extra ſtatum animali
tatis. ſȝ frequēs comeſtio ponit hoīeȝ ī ſtatu
aīalitatis. ergo per frequentē uſū ligni non
ꝑduceretur ad perfectā imortalitatē ¶ Iteȝ
frequentatio alicuius rei non uariat effectuȝ
ſm ſpēm ſed ſolum ꝯfirmat uel intendit. er
go ſi unica comeſtio nō poterat facere imoꝛ
talitatē. videtur pari rōe ꝙ nec frequētatio
¶ R℞. vō ꝙ magiſter hic dubioſe loquitur
nec ſine cauſa. vtraq̄ȝ enim pars poteſt ſu-
ſtineri ſatis probabilr̄. et ꝙ lignū uite unica
comeſtione ꝯferret imortalitatē. Nec huic
obuiat ꝙ dominus ꝑcepit ade ꝙ de omni
ligno paradiſi comederet. preceptū eni affir
matiuū nō obligat ad ſemper ſed pro loco ⁊
tempore. Poteſt etiam intelligi ꝙ nō ꝯfert
illū effectuȝ vnica comeſtione ſed pluribus.
et hoc quia lignū illud nō ꝯferebat imortali-
tatē ſicut cauſa principalis ⁊ effectiua ſed ſi
cut diſpoſitiua. ⁊ quēadmodū uidemꝰ in me
dicina ꝙ frequentata diſponit ad ſanitatem
ad quam nō ſufficiēter diſponeret ſimul ſū-
pta. ſic ⁊ in ꝓpoſito intelligenduȝ. Et ꝑ hoc
patent que obiecta ſunt. procedūt eniȝ ac ſi
lignū uite eſſe principale effectiuū imortali-
tatis. De effectu autem iſtius ligni planius ha
bitum eſt ſupra. hec autē dicta ſufficiant.

¶ Diſtinctio. xxx.

In ſuperioribus inſinuatū ē ⁊c.
Pars iſta in qua magr̄ determi
nat de hoīs lapſu diuiſa fuit in
tres ptes ꝑ triplicē drīam cor-
ruptōis peccati. In quaꝝ una pſona corrūpit
naturā. In altera v̄o natura pſonā. In tertia
v̄o pſona corrūpit ſeipam. Et prima quidē
ꝯſiſtit in pccō primi parētis. Secūda in pccō
originali. et tertia in pccō actuali. Prima er-
go pte terminata aggredit̄ hic magr̄ ptē ſe
cūdā. Diuidit̄ autē ps iſta in ptes q̄ttuor. In
quaꝝ prima determinat q̇d ſit originale pec
catū. In ſecunda v̄o qualr̄ traducat̄. infra di.
xxxi. Nūc ſupeſt inueſtigare ⁊c. In tertia v̄o
qualr̄ deleat̄. infra. di. xxxij. Q.m̄ ſupra di-
ctum eſt peccatum originale eſſe vitium ⁊c.
In quarta uero utrū peccatū originale multi
plicetur ⁊ intendatur per peccata proximoꝝ

parentū infra di. xxxiij. Predictis adijciendū
eſt ꝛc. Pars iſta que continet pñtem diſtincti
onē diuiditur in partes tres. In prima ponit
partem proemialez. In ſecunda determinat
propoſitū principale. ibi Primo uidendū eſt
ꝙ̄ fuerit ꝛc. In tertia determinat quandam
in dētē dubitationē de ueritate humane na
ture. ibi Ad hoc aūt quod diximus in adam
fuiſſe ꝛc. Prima pte remanente indiuiſa me-
dia pars diuiditur in tres. In prima inquirit
utrum originale peccatū ſit:· et dato ꝙ ſit in
quirit vtrum ſit culpa uel pena:· Unde dili-
genter inueſtigandū quid ſit ꝛc. In tertia q̄-
rit utrum ſit ꝯcupiſcentia uel alia culpa:· ibi
Nunc ſupereſt uidere quid ſit illud pecm̄ ꝛc.
Harum autez partiū ſubdiuiſiones in litte-
ra plane ſunt.

AD intelligentiā autē huius partis
ſm tria que determinat magiſter
in littera incidit hic q̄ſtio ꝯtra tria
¶ Primo nanqȝ queritur de originalis pec-
cati entitate. ¶ Secundo de quidditate. ¶
Tertio ⁊ ultimo de ueritate humane nature
¶ Quantū ad primunz articulū queruntur
duo. ¶ Primo queritur utrū corruptio que
eſt in natura humana inſit ei ex primo ortu
ſue ꝯditionis uel ex merito prime trāſgreſ
ſionis:· ¶ Secūdo dato ꝙ merito trāſgreſ
ſionis eſt queſtio utrum propter peccatum
ade humana natura ſit corrupta penaliter
tm̄ an etiam penaliter ⁊ culpaliter:·

CIrca primū ſic proceditur ⁊ q̄ritur
vtrū in humana natura corruptio
quam uidemus inſit ei ex ſue con-
ditionis primordio. aut ex peccati merito:·
¶ ꝙ non inſit ex ſue cōditionis primordio ſȝ
ex peccati merito uidetur tam ex ordine diui
ne iuſticie. q̄ȝ ex ordine diuine ſapientie. q̄ȝ
ex ordine bonitatis. Differt enim triplex or
do in creaturis. quia per iuſticiā ſit ordinatio
remunerationū ⁊ meritorū. per ſapientiā v̄o
ordinatio partiū ad ſe inuicē. per bonitatem
uero ordinatio rex in ſuū finem. ¶ Ex pte
uero diuine iuſticie arguitur ſic. Nulli iuſte
infligitur pena niſi precedat culpa. Sed nihil
aliud eſt pena q̄ȝ paſſio inuolūtaria in rōnali
creatura. ergo nullo modo talis paſſio fuit ī
homine anteq̄ȝ preceſſerit in eo culpa. ergo
talis corruptio non fuit in humano genere a
primordio ſue ꝯditionis ſed ex merito trāſ
greſſionis. ¶ Item a ſūma iuſticie equitate
nulla procedit curuitas ⁊ obliquitas. ſed hu-
mana natura non ſolū corrupta eſt corrupti
one penalitatis uerū etiā corruptione curui-
tatis. quia uidemus hoīes corruptōe ſibi in-
dita inclinari ad maluz. ergo nunq̄ȝ a diuina
iuſticia proceſſit ꝙ humana natura ſit corru
pta a ſui primordio. ergo ſi corrupta ē hoc
eſt ſolum peccati merito. ¶ Ex ordine aūt
ſapientie arguitur ſic. Ubicūqȝ eſt ſūma ſapi
entia ibi eſt ſūma pulchritudo. ſicut exponit
aug. in li. de tri. vj. cur ſpēs appropriatur fi-
lio. Sed a ſūma pulchritudine nihil procedit
fedū. nihil turpe. nihil quod rōnalē offendat
aſpectuz. ſed in homine rōe utente ſunt ali-
que paſſiones ꝯnaturales de quibus rōabilr̄
erubeſcit. ergo talis paſſio nunq̄ȝ fuit in ho-
mine a ſua prima origine. ⁊ fuit ſic uel meri
to tranſgreſſionis. ergo ꝛc. ¶ Item ubicūqȝ
intelligitur ſūma ſapiētia. intelligitur ſūma
ueritas ⁊ ſūma equalitas. ſed a ſūma equali
tate nulla debet ꝓcedere īproportōabilitas.
ſed duratio ⁊ ꝯſeruatio corporis ſm ſtatum
preſentis miſerie ē īproportōabilis anime q̄
ē eius forma. quia hoc ē tēporale. illud ppe-
tuū. ergo nunq̄ȝ humana natura ſic ꝓducta
fuit in ſui primordio a ſūma ſapientia. vide
tur ergo ꝙ in hoc ceciderit ex ꝓpria culpa.
¶ Ex ordine diuine bonitatis arguitur ſic.
A ſūma bonitate nihil ꝓcedit qḋ ſit magis
ꝓpiquū ad malū q̄ȝ ad bonū cū uniuerſa ꝓpt̄
ſemetipam ſūma bonitas operetur. ſed ſen
ſus ⁊ cogitatōes hominū ꝓne ſunt in maluz
ab adoleſcētia ſua ſm ꝙ dicit ſacra ſcriptu-
ra. ergo ī illa corruptōe in qua ē nō fuit na-
tura hūana a ſūma bonitate ꝓducta. ¶ Itē
nihil quod ꝓcedit a ſūma bonitate ē dignuz
maledcōe. ſȝ multe ſunt paſſiones in nobis
maledcōe digne ꝓpt̄ quas tā Job q̄ȝ Hiere
mias maledixit diei ſue in qua natus eſt. in le
ge maledicebātur ſteriles mulieres. ergo nō
videtur ꝙ humana natura ī ea corruptione
qua nūc ē creata ſit a ſūma bonitate. videtur
ergo ꝙ in hanc corruptōez ⁊ ſtatū deuenerit
merito culpe. cū .n. ſit ꝯ̄ ordinē bonitatis ſa-
piētie ⁊ iuſticie ꝯ̄ quē ordinē icōueniēs ē deū
aliq̇d facere. ¶ Sȝ ꝯ̄. Primo oſtēdit ꝙ hoc
nō repugnet ordini diuine iuſticie. quia nō ē

maioris inocentie homo q̄ꝫ ſit ouis uel agnꝰ
Sed ouis mortalis ⁊ paſſibilis producta fuit
a deo ita ꝙ in nullo ex hoc derogatur diuie
iuſticie. ergo pari rōne uidetur ꝙ ſi talē pro
duxiſſet hominē qualis nūc ē non uideretur
in aliquo derogari eidem. ¶ Itēꝫ ꝙ non re
pugnet ordini ſapientie uidetur. ſm idē exē
plar ſm quod deus ꝓduxit hominē de terra
produxit etiam alia animātia ⁊ corpora mi
xta. Sed hoc non repugnat pulchritudini di
uini exēplaris ꝙ ex quattuor elementis cō-
poſita ſint corruptibilia. imo hoc facit ad or
dinem uniuerſi ſicut in pluribus locis oſten-
dit Aug. ergo non uidetur eſſe cōtra ordinē
ſapientie ſi deus eaſdē proprietates ⁊ paſſi
bilitates indidit a nature hoībus quas etiaꝫ
dedit alijs animalibus. ¶ Item ꝙ non ſit ꝯ
ordinē bonitatis diuine uidetur. Ad ſumam
enim bonitatē ſpectat dare unicuiqꝫ inclinati
onē ꝯpetentē ſue nature. ſed ſicut anima ra
tionalis delectari habet in bono ſimpliciter.
ita ⁊ ſenſibilis in bono ut nunc. ⁊ ſicut terra
habet quieſcere deorſum. ita ⁊ ignis ſurſuꝫ
Si ergo deus omnibus dedit proprias incli-
nationes. ergo a primaria hominis ꝯſtituti-
one erat diuerſitas appetituū in ſenſibili et
rōnali. erat nihilominus appetitus diuerſus
in elementis corpora ꝯſtituentibus. Si ergo
diuerſitas prime inclinatōis facit rebellionē
et diuerſitas ſecūde inclinationis corruptōeꝫ
videtur ꝙ ſi hoc modo homo conditus eēt
in nullo derogaretur ordini bonitatis diuine
¶ Item ꝙ talis fuerit homo conditus uide
tur poſſe perſuaderi ex ratione ſumpta ſm
principia naturalis philoſophie. Cum enim
ſit homo minor mundus propter quē omnia
facta ſunt dicitur habere naturalē ꝯformita-
tem ad mundū maiorē qui propter ipſum fa
ctus eſt a ſua primaria conditione. Sed ita
uidemus in maiori mundo ꝙ inferiores or-
bes ꝯtrario motu mouentur orbi ſuperiori
ſm ꝙ dicunt philoſophi naturales. ergo pa
ri rōne uidetur ꝙ in homine per naturā por
tio ſenſitiua mouetur ꝯtra iudiciū rōnis. ſed
hec eſt corruptio que in nobis eſt maxime
inordinata. ſi ergo hec eſt a prima conditōe
videtur ꝙ ⁊ omnis alia. ¶ Itēꝫ hoc uidetur
alia rōe ſumpta per principia moralis philo
ſophie. Dicit enim moralis philoſophus ꝙ
virtus eſt difficillimoꝝ operatiua. non ē ali-
qua uirtutis laus vbi nulla eſt difficultas. Si
ergo homo fuit conditus ad uirtutem diſpo
ſitus. videtur ꝙ a ſua prima ꝯditione habu
erit difficultateꝫ faciendi bonū ⁊ uitandi ma
lum. ⁊ in tali fuiſſet diſpoſitus ꝙ omnis vir
tus habere poſſet in eo ſuū uſum. ergo ui-
detur creatus fuiſſe cuꝫ huiuſmodi corrupti
onibus. ¶ Item hoc uidetur rōne ſumpta
ſm principia theologie. Dicit enim per ſcri
pturā ſpiritus ſanctus ꝙ uia perueniēdi ad
gloriā ⁊ ſublimitatē eſt per ignominiā ⁊ hu
militatē. via perueniēdi ad coronam eſt per
tētationē ⁊ pugnaꝫ. via ꝑueniendi ad q̄etē ⁊
trāquillitatē eſt ꝑ labores ⁊ tribulationes. Si
ergo homo debuit ſic fieri ꝙ eſſet diſpoſitꝰ
peruenire ad gloriam ⁊ uictoriam et pacem
perfectam. uidetur ꝙ humana natura in ꝑe
nalitatibus ⁊ corruptibilitatibus in quibus
nunc eſt a ſue conditionis primordio fuerit
conſtituta. ¶ R. dō ꝙ abſqꝫ dubio natura
humana in has tentationes deiecta eſt meri-
to prime preuaricatōis. non inſtituta a pri-
mordio ſue conditionis. hoc eniꝫ fidei veri-
tas explicat. ſacre ſcripture auctoritas con-
firmat. rationis ꝓbabilitas manifeſtat. Hoc
fides clamat que dicit filium dei paſſum eſſe
ut nos a morte eriperet in quam nos indu-
xerat primus parens. Sacre ſcripture aucto
ritas cōfirmat que dicit Gen. ij. qualiter ho
mo per culpam inobediētie penā mortalita-
tis incurrit. Ratio autem hoc manifeſtat ſi-
cut prius in opponēdo monſtratū eſt taꝫ ex
ordine qui reſpicit diuinā iuſticiā q̄ꝫ ex ordi
ne qui reſpicit ſapientiam. q̄ꝫ ex ordine qui
reſpicit bonitatē ſūmaꝫ. Attendendū eſt tn̄
ꝙ ratio in inquirendo dupliciter poteſt pro
cedere. aut prout eſt adiuncta radio fidei. et
ſic procedit aſpiciēdo ad cauſas ſuperiores.
aut prout iudicio proprio relicta eſt. et ſic ꝓ
cedit inſpiciendo ad cauſas inferiores ⁊ natu
ras. acquirit enim ſcientiā per uiam ſenſus
⁊ experientie. Primo modo doctores catho
lici rōcinātur ⁊ fideles circa ea que ſunt fidei
et ſm hunc modū rōcinandi multum eſt hoc
conſonū rationi ꝙ deus in tanta miſeria et
calamitate in qua nunc eſt homin ē a princi-
pio nō fecit. imo dicere contrariū magne im
pietatis uidetur eſſe pie et ſane menti.

¶ Secundo modo rōcinando proceſſerunt
philoſophi qui non aſpexerunt in hominis
ꝯditione ſuū principalē actorē. ſꝫ aſpexerūt
principia ꝯponentia ⁊ operatōes quas habꝫ
per uirtutē nature. Et ſm hunc modū ratio
potius diſcordat ueritati catholice q̄ꝫ ꝯcordꝫ
Et hec ē ratio quare philoſophi qui fuerūt
tm̄ ueritatis indagatores non peruenerunt
ad lapſus humani ꝯditionē. quia eis uidebat᷑
ualde rōnabile hominē ſic fuiſſe ꝯditum. cuꝫ
tn̄ doctoribus catholicis non ſolum fide ſed
etiam rōnum euidentia certitudinalr̄ eius cō
trariū appareat eſſe uerū. Unde ⁊ rōnes que
hoc oſtendunt ꝯcedende ſunt. ¶ Ad illud er
go quod primo obī ꝙ deus fecit ouem paſ
ſibilē que tn̄ non peccauit. ꝺō ꝙ non eſt ſi-
mile de homine ⁊ oue. homo enim qui rōis
particeps eſt capax eſt beatitudinis ⁊ iuſticie
et per oppoſitū culpe ⁊ miſerie. vnde ſicut ī
homine obligari culpa eſt ſic et pati pena ē.
In oue autem neutrū ꝯtingit reperire. ideo
paſſibilitas ouis nihil facit ad ordinem nec ꝯ̄
ordinem diuine iuſticie cuius eſt conſiderare
meritoꝝ exigentiā. non ſic autem eſt de paſ
ſione in natura humana. ¶ Ad illud qꝺ obī
ꝙ ſm idem exemplar alia genera animaliū
facta ſunt corruptibilia ꝺō ꝙ nō ē ſimile pro
eo ꝙ alia animalia ab homine non habēt for
mam ꝯplectiuā incorruptibilē. in ſolo autem
homīe anima eſt imortalis per naturā ſicut
oſtenſū fuit ſupra. et ideo mortalitas in alijs
animalibus non ponit aliquā ꝓportionē per
fectibilis ad ſuam perfectionē ſicut ponit in
homīe. ac per hoc nec ita repugnat mortali
tas in alijs animalibus ordini quem ſapiētia
ſeruat in rerum ꝯditione ſicut mortalitas re
perta in homine ¶ Ad illud qꝺ obī ꝙ ſūme
bonitatis eſt dare unicuiqꝫ ſuam inclinatōeꝫ
ꝺō ꝙ hoc uerū eſt ſaluo ordine qui attendi-
tur inter res ſm ꝙ ꝯparantur adinuicē. quo
niam bonitas non preiudicat ſapientie. et qꝛ
ſm ordinē nature corpus debꝫ eſſe ſubiectū
anime. et ſenſualitas ſubiecta debet eſſe rōi
ſic debuit deus dare inclinationē taꝫ corpori
hominis q̄ꝫ ſenſualitati carnis ꝙ in nullo ꝓ-
iudicaretur rectitudini rōis. et hinc eſt ꝙ ſi
ſenſualitas bonum ut nunc appeteret. nulla
tn̄ erat rebellio in ipō homine. quia tn̄ ap-
petebat ſicut ratio dictabat. nunc autem eſt
rebellio. quia preter iudiciū rōnis frequenter
appetit. et propter hoc brutales facti ſum⁹
⁊ iumentis inſipientibus ꝯparati. cum tamē
homo in primordio conditus fuerit in hono
re ⁊ dignitate rōnis. Et per hoc manifeſta
eſt reſpōſio ad ſequens. Unde quod obī de
diuerſitate motuū orbiū celeſtiū. etſi enim ui
deatur ineſſe ꝯtrarietas. nō tamen eſt ꝯtra-
rietas ibi. imo ordinatio recta ꝓ eo ꝙ ſpera
ſuperior ſemper mouet inferiores. ⁊ nunq̄ꝫ
inferior ſuperiores. nunc autem in nobis nō
eſt ſic pro eo ꝙ uidemus aliā legem in mē-
bris noſtris repugnantē legi mentis noſtre
⁊ captiuantē nos in ſeruitutem peccati. ¶
Ad illud quod obī ꝙ uirtus ē difficillimorū
operatiua. ꝺicēdū ꝙ quedā ē difficultas que
uenit ex genere operis. quedā uero ex defe
ctu operantis. Prima difficultas eſt de eſſen
tia uirtutis. virtus enim inquantū virtus cir
ca magna conſiſtit ⁊ ardua. hec autem diffi-
cultas fuit in primo homine. homo enīꝫ ita
perfecte deo obediuiſſet ⁊ ita perfecte deo
adheſiſſꝫ ſicut perfectio uirtutis obedientie
⁊ amicitie hoc requirit. ⁊ ſic de alijs uirtuti-
bus. Eſt et alia difficultas que uenit ex de-
fectu operantis. et iſta quidē non eſt de eēn-
tia uirtutis imo accidit v̄tuti ſm ꝙ uirtus ē
Et ideo ad hoc ꝙ homo eſſet uirtuoſus nō
oportuit hanc difficultatē reperire in homīe
in primordio. et ꝙ illud ſit uerum hoc planū
eſt. quanto enim aliquis magis proficit ī uir
tute tanto magis operatur cum minori dif-
ficultate ex parte ſua. ſi ergo hec difficultas
eſſet de eſſentia uirtutis ſm ꝙ homo profi-
ceret minueretur in eo v̄tutis excellentia qꝺ
nemo dubitat falſum eſſe. ¶ Ad illud autē
quod obī de uia ꝑueniendi ad ſaluteꝫ ſm ſa
cre ſcripture inſtructionem. ꝺicendū ꝙ ſacra
ſcriptura tradita eſt homini lapſo ⁊ docum-
ta tradit per que perducatur ad penitentiaꝫ
ſm ꝙ competit ſtatui preſenti. Ideo ex his
non poteſt argui ꝙ talis debuerit homo fie
ri ut per hanc uiam deueniret. tales enim in
ſe ſunt ualde aſpere. ſi autem homo nō pec-
caſſet nec cum aſpitate ſed cum lenitate per
ueniſſet ad ſuum finem. et eſt ſimile quia ſa
nitas conſeruatur per bona cibaria ⁊ ſuauia
ſed non recuperatur niſi per potationes
amaras.

SEcundo querit̃ utꝝ merito prime
trãſgreſſionis humana natura fue
rit corrupta penalr̃ tm̃ an etiã cul
pabilr̃. ¶ Et ꝙ culpabilr̃ corrupta ſit videtur
Ro. v. Sicut p unũ hoiem peccatũ intrauit
in mundũ ⁊ p peccatũ mors. ⁊ ita in omnes
hoies mors ptranſit in quo oẽs peccauerũt.
Ex iſto v̾bo colligit̃ ꝙ omnes in adam fue
rũt infecti ⁊ peccatores ↄſtituti. ¶ Si forte di-
cas ſicut dicunt pellagiani. ꝙ ptranſit p imi
tationẽ. ¶ Cõtra. Ephe. ij. Eramus natura fi
lij ire ſicut ⁊ ceteri. ſed nemo eſt filius ire ni
ſi p culpã. Si ergo p naturã omnes eramꝰ
filij ire. omnes p naturã ↄtrahimus culpaꝫ.
ergo in cetis natura humana culpabilr̃ eſt in
fecta. ¶ Item Jo. iij. Niſi renatus qs fuerit
ex aqua et ſpũ ſancto. ſed nullus a premio
etno excludit̃ niſi p peccato. ſi ergo omnes
non baptizati excludunt̃ ſiue ſint parui ſiue
adulti. ergo omnes ex quo nati ſunt habent
culpã. ſed non culpam quam fecerint cũ huic
ſiue ſubiaceant ante uſum rõnis. ſicut pꝫ in
paruulis incircũciſis. Gen. xvij. ergo hec eſt
culpa q̄ p naturalẽ gñationẽ repitur i quolꝫ.
ergo ⁊c. ¶ Itẽ ſi tota natura eẽt in una pſo
na. corrupta illa pſona quantũ ad eẽ nec̃e ẽ
totã naturã corrũpi quantũ ad eẽ. ergo pari
rõne ſi corrumpet̃ quantũ ad bñ eẽ. corrum
petur tota natura quantũ ad bñ eẽ. ſicut eni
ſequit̃ ſi adam morit̃ homo morit̃. ſic ſequit̃
ſi adam peccat homo peccat. Cum ergo to
ta natura eẽt in adam quando peccauit uid̾t̃
ꝙ tota in eo peccauerit. ac p hoc tota i oibꝰ
⁊ ſingulis culpabilr̃ infecta fuerit. ¶ Itẽ ve
nenato fonte p ↄñs uenenant̃ riuuli a fonte
pcedẽtes. ſi ergo oẽs hoies pceſſerunt ab
adam ſicut rami a radice ⁊ riuuli a fonte. ⁊
ipſe infectus fuit morbo ↄcupiſcẽtie q̄ fuit i
eo culpa. uid̾t̃ ꝙ ⁊ ceťos corrupit eodẽ corru
ptionis gñe. ⁊ ita culpabilr̃. ¶ Itẽ ſicut ſe hꝫ
inocẽs reſpectu inocẽtis gñandi ſic peccator
reſpcũ pccõris. ſꝫ ſi adam ſtetiſſꝫ in ſua ino
cẽtia oẽs filios genuiſſꝫ inocẽtes. ergo tota
humana natura eẽt inocẽs ⁊ pura quãtũ eẽt
ex ipo. hoc ſatis planũ ẽ. ergo pari rõne cũ
peccauit totã humanã naturam ↄſtituit pec
catricem ita ꝙ oẽs filios gigneret pccõres.
¶ Itẽ quia adam peccauit factus ẽ mortal̾.
⁊ quia mortalis eſt neceſſe fuit ꝙ gñaret oẽs
filios mortales. ſꝫ ſicut ſe hꝫ effectus ad effe
ctũ ita ſe habet cauſa ad cãm. ſi ergo cauſa
mortalitatis fuit culpa. ⁊ mortalitas perſone
ade totã humanã naturã fecit mortalẽ ⁊ to
tam corrupit penalr̃. pari rõe uidetur ꝙ cul
pa ade totaꝫ naturã humanã infecerit culpa
bilr̃. ⁊ oẽs ex illo exeũtes corrupit culpabilr̃.
Si ergo culpa que oibus ineſt per naturam
eſt culpa originalis. colligitur ex oibus his
rõibus ꝙ ponere ſit culpã originalẽ. ¶ Sꝫ
contra. Eze. xviij. Filius non portabit iniq-
tatẽ pr̃is. ⁊ pr̃ ⁊c. Si ergo hec lex diuina ẽ.
ſꝫ per diuinã legẽ quiſqꝫ peccat ſibi ⁊ ñ alij
iuxta illud puer. ix. Si ſapiens eris tibimet
ipſi eris. ſi aũt illuſor ſolus portabis malũ.
ergo non uidetur ꝙ ex peccato pr̃is filꝰ ha
beat infici culpabilr̃. ¶ Itẽ tam in nouo q̃ꝫ i
veteri teſtõ nuptie ↄceſſe ſunt tanq̃ꝫ bone ⁊
licite. ſꝫ ad nullũ bonũ neceſſario ſequit̃ ma
lũ. ſꝫ ad nuptias neceſſario ↄſequeretur ma
luꝫ ſi ples culpã ↄ̃heret a ſua origine. ergo
uel nuptie ſunt male ⁊ illicite qđ eſt ↄtra ſa
cram ſcripturã ⁊ xp̃ianã fidem. vel non eſt
peccatũ originale. ¶ Itẽ corrupta re tranſ-
mutabili ⁊ minus nobili non ppter hoc cor-
rumpitur qđ eſt intranſmutabile ⁊ nobile. ſꝫ
perſona hominis eſt tranſmutabilis ⁊ minꝰ
nobilis q̃ꝫ natura. tota. n. natura ſp̃ei perpe-
tua eſt ⁊ magis nobilis q̃ꝫ una perſona ſin-
gularis. ergo impoſſibile fuit eaꝫ a perſona
ade totalr̃ ⁊ per culpam infici. ¶ Itẽ in mal̾
gñalr̃ eſt uerũ ꝙ malũ habitũ precedit ma-
lus actus. quãuis ecõtrario ſit i bonis. ergo
habitual̾ corruptio nature oritur ex actuali
cl̄pa ipſius nature. Sꝫ natura q̃ꝫtũ eſt de ſe
eſt recta ⁊ non peccat. qꝛ peccatũ pprie ẽ uo
luntatis. ergo nõ uidetur ꝙ tota natura in-
fecta fuerit. uel etiã poterit infici. ¶ Itẽ nul
lũ naturale eſt culpabile p eo ꝙ naturalibꝰ
nec laudamur nec uituperamur. ſed originalis
corruptio eſt naturalis cũ ſit eadẽ apud oẽs.
ergo uidetur ꝙ iſta duo ſint incõpoſſibilia.
ꝙ aliqua corruptio ſit culpabilis. ⁊ ꝙ ſit ori
ginalis. ergo non uidetur ꝙ natura tota a p
ſona potuerit culpabilr̃ infici. ¶ Itẽ nullũ ne
ceſſariũ eſt uolũtariũ. ſed corruptio original̾
eſt neceſſaria. ergo nõ eſt uolũtaria. ſꝫ nihil
ẽ peccatũ niſi ſit uoluntariũ ſm ꝙ dic̃ aug.
in li. de li. ar. ergo impoſſibile eſt originaleꝫ

d

corruptõez eſſe culpã. redit ergo idem quod
pri⁹ q̄ nulla culpa ſit originalis. ⁊ q̄ natura
humana in adã nõ fuerit infecta culpabilr̄.
¶ Rñ. q̄ abſq3 dubio tota natura hoc ẽ na-
tura in oĩbus hoĩbus ſeĩalr̄ ab adam deſcen-
dẽtibus corrupta ẽ nõ ſolũ penalr̄ ſ3 etiã cul
pabibilr̄. hoc. n. manifeſtat uiſionis dei carẽ
tia. rõnal erubeſcẽtia. ⁊ ɔcupiſcẽtie p̄dñantia.
Carẽtia uiſionis dei hoc manifeſtat. q2 null⁹
d3 eterno bono ad qd̕ factus ẽ priuari niſi ĩ
ſe hẽat aliquid p quod indignus ſit diuino
aſpectui p̄ntari. tale aũt nõ eſt niſi culpa. Si
ergo oẽs quotquot ſunt uiſione dei priuant̄
niſi p baptiſmu fluis uel flaminis renaſcant̄.
planũ eſt q̄ oẽs quotquot ſunt ɔ̄hñt ex ſua
origine culpã. Erubeſcẽtia etiã rõis hoc ma
nifeſtat. Nullus. n. rõnaliter erubeſcit de his
paſſionibus quas h3 a natura niſi inſit ei p
aliquã culpã. ſ3 oĩs homo naturalr̄ erubeſcit
ex mẽbroꝝ genitaliũ motu. ex hoc ergo col
ligitur ⁊ manifeſtatur q̄ quil3 in ſe ĩpo non
tm̄ penalr̄ ſed etiã uitupabilr̄ ⁊ culpabilr̄ eſt
corruptus quantũ ẽ ex ſua naturali origine.
Predñantia ɔcupiſcẽtie hoc euidentiſſime
manifeſtat. certũ ẽ. n. q̄ tũc aĩa hoĩs ẽ ordi-
nata qñ ſpũs ẽ ſub deo ⁊ caro ⁊ v̄tutes aĩa-
les ſunt ſub ſpũ. ⁊ ſeq̄tur rõis impiũ. ab op-
poſitis ergo tũc aĩa hoĩs eſt p̄uerſa qñ caro
⁊ v̄tutes aĩales p̄ſunt ſpũi rõnali. ⁊ hoc quidẽ
eſt planũ nõ tm̄mõ ƀ fidẽ uerũ etiã ƀ phiaꝫ.
ſed in hoĩe uigor ɔcupiſcẽtie ⁊ lex mẽbrorũ
qua unuſquiſq3 h3 a natiuitate captiuat ĩp3
⁊ ei p̄dominatur. Ex hoc ergo claꝝ ⁊ aptu3
ẽ q̄ aĩa cuiuſl3 hoĩs a natiuitate peruerſa ẽ.
⁊ inordinata. S3 ſicut ordinatio in hoĩe ⁊ re
ctitudo iuſticia ẽ. ſic p̄uerſitas ⁊ deordinatio
culpa ẽ. Si ergo aĩa cuiuſl3 hoĩs p legẽ ɔcu-
piſcẽtie p̄uerſa ẽ a ſua origine in quol3 hoĩe
indubitanter ponẽdũ eſt eſſe pccm̄ originale
quantũ ẽ a ſua prima natiuitate. ⁊ de hoc ne
mo dubitat niſi qui neſcit quantus ſit uigor
ɔcupiſcẽtie ⁊ qualr̄ ſp̄s rõnalis deo d3 ſubeẽ.
Cõſtat. n. q̄ nõ ſubeſt ſpũs nr̄ p̄fcẽ deo niſi
diligat ĩp3 ſup oĩa ⁊ p̄pter ſe. planũ ẽ etia3
q̄ nullus in ſtatu nature corrupte deũ diligit
ſup oĩa ⁊ p̄pter ſe ſine dono gr̄e. imo neceſ
ſario uincitur a uigore ɔcupiſcẽtie ut magis
amet ſe q̄3 aliquod bonũ apparẽs. Planũ ẽ
ergo q̄ aĩa cuiuſl3 hoĩs in ſua natiuitate pec

catrix eſt cũ ſubuerſa ⁊ inordĩnata ſit ſicut
oſtẽſũ eſt. ⁊ ideo dicit apo. ro. vij. in perſona
hoĩs lapſi. Video aliã3 legẽ in mẽbris meis
repu. legi mẽtis mee. ⁊ cap. me in le. pcci. et
exclamat. infelix ego hõ q̄s me liberabit
de corpe mortis h⁹. ⁊ rñdit. gr̄a dei p Jeſu3
xp̄m. hanc ergo legẽ ⁊ inordinatõez ad deũ
ſi q̄s uelit attendere nullo mõ dubitabit ho
minẽ eẽ peccatorẽ a ſua natiuitate. imo ita
certũ eſt v̄t nullo mõ dubitari poſſit de origi
nali ſicut etiã nec de actuali. hoc tñ ignoraue
runt phi ⁊ etiã aliqui heretici. q2 neſcierunt
attendere ĩ q̃ attẽditur rectitudo aĩe ⁊ iu
ſticia ⁊ p quanto aĩa dici d3 ad deũ ordĩata
Conſtat ergo q̄ tota humana natura corru
pta ẽ nõ ſolũ penalr̄ ſ3 etiã culpabilr̄. a quo
aũt corrupta fuerit hoc planũ ẽ ex ĩpa ſcri-
ptura q2 ab adam. Potuit aũt totã naturam
corrũpere ⁊ culpabilẽ facere ſuo pccõ triplici
ɔditõe ɔ̄hente. Prima ẽ q2 non tm̄ erat hu-
mane nature indiuiduũ ſ3 totius humane na
ture principiũ. ¶ Secũda eſt q2 non tñ fuit
ſibi datũ mandatũ ſicut ſingulari p̄ſone ſed
tã q̄3 ſtipiti totius humane nature. et hoc bñ
indicat textus. q2 mandatũ illud deſcendit p
uiꝝ ad mulierẽ. ¶ Tertia q2 ada3 innocẽtiã ⁊
ĩmortalitatẽ ſuſcepat p ſe ⁊ ſua tota poſteri
tate. vñ ipſe inocẽs ⁊ imortalis gñaſſet im
mortalẽ ⁊ inocentẽ. q2 ergo ĩpe erat oĩum
principiũ. ⁊ tranſgreſſus ẽ mandatũ qd̕ erat
datũ ei ƀ q̄ erat principiũ ⁊ amiſit illã iuſti-
ciã ⁊ ĩnocentiã quã debebat omnib⁹ poſteris
ɔſuare. hinc ẽ q̄ p ĩp3 originali iuſticia ſum⁹
priuati ⁊ in eius infectõe ceteri ſunt infecti.
nõ tm̄ penalr̄ ſed etiã culpabilr̄. tum p̄pter
debitũ ordinatõis qd̕ d3 eẽ in nobis. tũ p̄pt̄
carẽtiã illius inocẽtie quã deberem⁹ habere.
tum p̄pter p̄dñantiã ɔcupiſcẽtie p quam aĩe
nr̄e ſunt inordinate ⁊ iniuſte. ⁊ ſi iniuſte ſũt
⁊ inordinate neceſſe eſt eas ſũme iuſticie diſ
plicere. Patet ergo q̄ tota humana natura
corrupta ẽ ñ ſolũ penalr̄ ſ3 etiã culpabiliter
Patet nihilomin⁹ a quo fuerit corrupta. qñ
a primo parẽte. qualr̄ aũt illa culpa traduci
habeat hoc det̄minabitur infra. Rõnes autẽ
ad primã partẽ ɔcedende ſunt. ¶ Ad illud
ergo qd̕ primo obr̄ q̄ filius nõ portabit ini
quitatẽ p̄ris. dd̕ q̄ illud ĩtelligit̄ de peccato
quo p̄r peccat ut ſingularis p̄ſona ſic melius

manifeſtabitur infra. ⁊ ideo locū non habet
in trāſgreſſione primaria, quia illa non fuit
oīo ſingularis pſona ſicut explanatū eſt ſ.
¶ Ad illud qđ obr̄ ꝙ ad bonū n̄ neceſſario
ↄſeqtur malū. ꝺđ ꝙ uez eſt per ſe loquēdo
vn̄ ad nuptias nō neceſſario ſeqtur genitēꝑ
lis corruptio inquātū eſt ibi maris ⁊ feīe ↄiū
ctio naturalis ſʒ inquātū illi ↄiūctioni adiun
cta ē corruptio uitioſa feīs ob peccatū primi
parētis. ❡ Et ſi tu obijcias ſicut obijcit he-
reticus ꝙ qualīcūqʒ ſequatur malū omittē-
dū eēt id bonū. ꝺđ ꝙ illud nō eſt uez niſi qn̄
malū ꝑponderat bono. nūc aūt nō ē ſic. qꝛ in
gn̄antibꝰ nō eſt ulla culpa. in gn̄ato ꝟo meliꝰ
ē ſic eē q̄ʒ nō eē maxime cū ſubueniat̄ ei per
grām baptiſmalē. ¶ Ad illud quod obr̄ ꝙ
corrupto minꝰ nobili ⁊ trāſmutabili nō corrū
pitur magis nobile ⁊ ꝑpetuū. ꝺđ ꝙ illđ uez
ē ⁊ locū hʒ qn̄ illud qđ eſt magis nobile ⁊ ꝑ
petuū nō depēdet a minꝰ nobili ⁊ trāſmutabi
li. nō ſic aūt ē in ꝓpoſito. qꝛ tota natura hu-
mana depēdebat a pſona ade q̄ſtū ad exn̄ti
am. vn̄ ſi adā fuiſſʒ mortuus totū genꝰ hūa-
nū eēt in eo corruptū. ¶ Ad illud qđ obr̄ ꝙ
malū hītū ꝑcedit malus actꝰ. ꝺđ ꝙ hoc uez
ē. uerūtn̄ ex hoc nō opʒ ꝙ malū habitū na-
ture ꝑcedat malꝰ actꝰ nature ꝭ ꝙ natura. ſʒ
ſufficit ꝙ ꝑcedat malus actꝰ pſone eo ꝙ na-
tura ⁊ pſona ſunt indiuiſa. et ideo corruptio
pſonalis pōt effici naturalis ſic oñdit Anſel.
de ↄceptu ꝟgi. pōt tn̄ dici ꝙ ⁊ſi natura i ſe
non peccauerit. tn̄ put erat in adam peccauit
inquātū erat oīuʒ hoīuʒ principiū ¶ Ad illđ
qđ obr̄ ꝙ nullū naturale eſt culpabile. ꝺđ ꝙ
ſic dicit Aug. differt dicere naturā ⁊ naturaʒ
corruptā. poteſt ergo aliquid eē naturale qđ
ↄſequitur ipam naturā ꝭ primā ↄſtitutionē
Alio mō quod ↄſequitur naturā ⁊ corrupti-
onē. Dico ergo ꝙ illud qđ ē naturale quod
ↄſequitur naturā ꝭ inſtitutionē nullo modo
eſt culpabile. illud ꝟo quod ſic naturale ē ꝙ
ↄſequitur naturā ſcđm corruptionē culpabi-
le eſt. et tale eſt originale. Et ſic patet illud
¶ Ad illud quod obr̄ ꝙ nullū neceſſariū eſt
uolūtariū. ꝺđ ꝙ ſi hoc reſpectu eiuſdē ꝟita-
teʒ poſſit habere. tn̄ reſpectu diuerſoꝝ non
neceſſe eſt ꝙ habeat ꝟitatē. quod eniʒ ē ne
ceſſariū uni uolūtariū pōt eſſe alteri. ⁊ ſic eſt
in originali quod quidē ⁊ſi nobis ſit neceſſa

riū tn̄ fuit uolūtariū ⁊ rōe illiꝰ uolūtatis
nobis iputat̄ i pcc̄m. vn̄ dicūt oēs peccaſſe i
ipo. hoc aūt meliꝰ oñdetur cū manifeſtabitur
qualiter originale peccatū traducitur.

Q Oſequēt q̄rit̄ de ſecundo. ſ. q̄đ ſit
originale pcc̄m. Et circa hoc q̄runt̄
duo. ¶ Primo q̄ritur utrū origina
le pcc̄m ſit ↄcupiſcētia. ¶ Secun
do utrum ſit ignorātia.

C Irca primū ſic ꝓceditur ⁊ queritur
vtꝝ originale pcc̄m ſit ↄcupiſcētia.
Et ꝙ ſic uidetur. Ro. vj. Non re
gnet pcc̄m in nr̄o mortali corpe. Ibi glo. pec
catū. i. fomes pcci. ſʒ fomes pcci nō eſt aliud
q̄ʒ ↄcupiſcētia. ſi ergo fomes pcci ē pcc̄m et
nō eſt pcc̄m actuale. reſtat ꝙ ſit originale.
¶ Itē ro. vij. Cōcupiſcētiā neſciebā eē pec
catū ꝛc. Glo. Cōcupiſcetia ē vn̄ oīa mala ꝑ
ueniūt. ſi ergo illud quod eſt origo oīum ma
loꝝ ē originale pcc̄m. uidetur ꝙ pcc̄m origi
nale nihil aliud ſit q̄ʒ ↄcupiſcētia. ¶ Itē hoc
ipʒ uidetur rōe. Quales ſunt actꝰ tales ſunt
habitꝰ. ſʒ ↄcupiſcere ē pcc̄m. ergo neceſſitas
ↄcupiſcēdi mala ē ⁊ pcc̄m. ſʒ neceſſitatē ↄcu
piſcēdi a natura ↄhimꝰ. ſi ergo peccatū qđ
a natura ↄhitur eſt pcc̄m originale. uidetur
ergo ꝛc. ¶ Itē in omni pccō ē ↄuerſio aliq
ad ↄmutabile bonū in actu uel in hītu. ſi er-
go peccatū originale ē peccatū. ergo ē ibi ali
qua cōuerſio inordinata ad bonū ↄmutabile
Sʒ ↄuerſio inordinata ad bonū ↄmutabile
nihil aliud ē q̄ʒ ↄcupiſcētia. ergo neceſſe eſt
pcc̄m orginale eē ↄcupiſcētiā. ❡ Sʒ ↄ. Ro.
. vij. Peccatū occaſione accepta opatū eſt in
me oēʒ ↄcupiſcētiā. Hoc nō pōt intelligi de
pccō actuali. ergo intellr̄ đ originali. Si ergo
opans nō ē opatū. ergo ↄcupiſcētia nō ē ori
ginale peccatū nec ecōuerſo ¶ Itē Beda di
cit ꝙ q̄ttuor nobis ſunt inflicta ꝑpter primū
peccatū. ſ. ignorātia. infirmitas. ⁊ malicia. ⁊
quartū ex his ↄcupiſcētia. Sʒ quod ē in-
flictū pccō nō eſt ipʒ peccatū. ergo ſi hec me
rito originalis pcci ſunt nobis iflicta ꝭ ꝙ di
cit beda. ergo ꝛc. ¶ Itē ↄcupiſcentia manet
cū gr̄a. originale peccatū nō pōt manere cuʒ
gr̄a. ergo originale pcc̄m nō ē ↄcupiſcentia.
❡ Si tu dicas ꝙ ↄcupiſcētia manet cū gr̄a in-
quantū ē remiſſa. ⁊ ſic ē pena. inquantū aūt
eſt intēſa nō manet. ⁊ ſic eſt pena. Contra.

Magis ⁊ minꝰ nõ diuerſificãt. ergo ſi ↄcupi
ſcẽtia remiſſa nõ eſt culpa ſed pena. pari rõe
uidetur ꝙ nõ ↄcupiſcẽtia intẽſa. ¶ Itẽ ↄcu-
piſcẽtia poſtꝗ̃ remiſſa ẽ intendi põt ⁊ in pri-
ſtinũ ſtatũ reuocari ſicut expimẽto pꝫ. ſi er-
go originale peccatũ eẽt iterabile. tũc ⁊ ba-
ptiſma qđ eſt ↄ̃ inſtitutionem ecclie. ¶ Eſt
ergo q̃ſtio quid eſt origiale pecc̃m p eentiã.
Et cũ a magr̃o dicatur ⁊ ab Aug. eẽ ↄcupi-
ſcẽtia ſicut pꝫ in lr̃a. ab anſel. aũt in li. de cõ
ceptu ṽgi. dicatur eẽ debite iuſticie carentia
q̃ſtio ẽ quõ iſta duo ṽba pñt eẽ ſimul ṽa ⁊ i
quo hoꝝ ṽboꝝ magis explicatur q̇d ſit ori
ginalis culpa. ¶ Rñdendũ ꝙ ſicut actuale
peccatũ nõ dicit oĩmodã priuatõem eo ꝙ ñ
tm̃ dicit auerſionẽ. imo etiã quandã ↄuerſio
nẽ. nõ etiã dicit oĩmodã boni priuatõeꝫ. imo
relinq̇t aptitudinẽ ⁊ aliq̃uẽ actũ priuãdo cir
cũſtantiã erga ipm̃. ſic ⁊ in originali ſuo mõ
intelligendũ ẽ. Unde ſicut nõ dicitur peccatũ
actuale eſſe in aliquo ex hoc ſolo ꝙ careat
iuſticia. qꝛ tũc lapis diceretur peccatũ hr̃e. ſꝫ
ex hoc ꝙ aliquã inclinatõeꝫ hꝫ ad aliquid i
qua cũ deberet eẽ iuſticia nõ reperitur. qꝛ ſic
etiã originale peccatũ dr̃ eẽ in aliquo ñ ſolũ
quia caret iuſticia originali ſꝫ etiã qꝛ curui-
tatẽ hꝫ ⁊ neceſſitatẽ ↄcupiſcẽdi. Un̄ queãd-
modũ uidemꝰ in egritudine corpali utpote i
paraliſi ꝙ talis morbꝰ ineſt ex quadã diſſo
lutõe ṽtutis. ita tñ ꝙ nõ oĩo priuatur virtus
motiua ſicut in mortuo. ſed aliquo mõ ma-
net nõ potẽs mẽbꝛ regere. et ita ſeq̇tur ptiꝫ
ex poſitõe. partim ex defectu manꝰ tremula
tio. ſic intelligẽdũ ẽ tã in actuali q̃ꝫ in origi-
nali pccõ. Queãdmodũ ergo ſi q̇s q̃reret q̇d
eſſet peccatũ carnis duplr̃ poſſet ei notifica
ri. ſ. rõe inclinatõis deordinate ut dicatur eẽ
imoderatꝰ appetitꝰ rei tractabilis ſm̃ carnẽ. et
rõe priuatõis boni ut dicatur eẽ priuatio ca-
ſtitatis ⁊ ↄtinẽtie. ⁊ utroqꝫ mõ rñdetur ↄue-
niẽter. ſic cũ q̃ritur q̇d ſit originale pcc̃m. re
cte rñdetur ꝙ ſit ↄcupiſcẽtia iordinata. recte
etiã rñdetur ꝙ ſit debite iuſticie carẽtia. ⁊ i
vna iſtaꝝ rñſionũ clauditur altera. licꝫ vna
notificet ipm̃ originale rõne eiꝰ qđ eſt in ipo
hñs modũ ↄuerſionis. altera uero rõne pri-
uationis. Concedẽdũ ẽ ergo ſicut rões oſtẽ-
dunt et magr̃ dicit in lr̃a. ꝙ originale pcc̃m
eſt ↄcupiſcẽtia. ⁊ hec nõ q̃cũqꝫ ſed ↄcupiſcẽ
tia put claudit in ſe debite iuſticie carentiaꝫ.
hec aũt eſt ↄcupiſcẽtia imoderata ⁊ intenſa
adeo ut ſit carnis ad ſpũm pdñantia. ⁊ talis
ſemp eſt iuncta carẽtie debite iuſticie. ⁊ h̃ ꝙ
ineſt nobis ab origine dr̃ pcc̃m originale. et
hoc eſt qđ dicit glo. ſup illud Beati quoꝝ re
miſſe ſunt iniq̇tates. Glo. iniq̇tatẽ dicit fo-
mitẽ qui añ baptiſmũ nõ tm̃ pena eſt ſꝫ cul-
pa. poſt baptiſmũ ṽo pena tm̃ ẽ ⁊ nõ culpa.
nõ. n. deletur ut oĩo nõ ſit ſed ut nõ ſit pcc̃m
Concedẽde ſunt ergo rões que hoc oñdũt.
¶ Ad rões aũt ad oppoſitũ ſatis planũ eſt
rñdere per ea que dicta ſunt. ¶ Ad illud er
go quod obr̃ primo ꝙ peccatũ opatur ↄcu-
piſcẽtiã. dõ ꝙ illud itelligitur de ↄcupiſcẽtia
quantũ ad actũ quã dr̃ opari mandatũ. qꝛ oc
caſionalr̃ excitat in nobis ipaꝫ ↄcupiſcẽtiam
que ſe hꝫ per modũ habitꝰ. ¶ Ad illud ṽo
quod obr̃ ꝙ cõcupiſcẽtia ẽ inflicta per pcc̃m
dõ ꝙ itelligit de ↄcupiſcẽtia put remiſſa. et
ſic ſortitur rõeꝫ pene. ⁊ hoc mõ nõ eſt origi
nalis culpa ſed ipſius ſequela. Et p hoc pꝫ
rñſio ad ſeq̃uẽs quod obr̃. ꝙ manet ſimł cũ
gr̃a. nõ. n. manet put dictũ ẽ in opponẽdo p
ut intẽſa eſt. quia ſic dicit a ſe puerſionẽ ac p
hoc originalis iuſticie priuatõꝫ put ẽ remiſſa
p gr̃e pñtiã hoc nõ dicit. ¶ Et ſi obijcias ꝙ
magis ⁊ minꝰ ſpẽꝫ nõ uariant. dõ ꝙ ⁊ſi illud
locũ hꝫ in naturalibꝰ. nõ tñ hꝫ locũ i morali-
bꝫ. qm̃ ṽtutes ⁊ uitia in moribꝰ attendũt pe
nes medianteꝫ ⁊ eius extrema que ſunt ſu-
perfluũ ⁊ diminutũ. et hoc nõ ſolum uerꝫ eſt
apud moralẽ phũm ſed etiã apud theologũ
qui dicit ꝙ amor creature citra deũ uel ſub
deo nõ eſt peccatũ mortale. ſi ṽo ſupra deũ
intẽdat mortale peccatũ efficitur. ¶ Ad illđ
uero quod obr̃ ꝙ ↄcupiſcẽtia remiſſa iteruꝫ
põt intendi. dõ ꝙ ⁊ſi intendi poſſit ⁊ inten-
datur hoc eſt per peccatũ actuale. ↄcupiſcen
tia uero intenſa non dicebatur eſſe peccatuꝫ
originale niſi prout ſic ↄtrahebatur a prima
origine. ⁊ qꝛ hoc nõ põt eẽ niſi ſemel q̃tũcũ
qꝫ ⁊ quotienſcũqꝫ ↄcupiſcẽtia intendatur ori
ginale peccatum non iteratur.

Secũdo queritur circa hoc utrũ pec
catũ originale ſit ignorãtia. ¶ Et ꝙ
ſic uidetur. Super illu ps. Delicta
iuuentutis ⁊ ignorãtie mee. glo. Ignorantie
mee. i. originale peccatũ quod ẽ in paruulis

Paulo añ delicta ignorantie dicit ea que ſūt
in paruulis qui peccato originali tenentur.
¶ Itē Hug. in li. de ſacris. in. vij. pte. Ori
ginale peccatū ē uitiū qd naſcendo acqrim⁹
per ignorātiā in mente ⁊ ↄcupiſcētiā carnis.
ergo uidetur ꝙ originale peccatū ſit ignorā
tia. ¶ ꝙ ſi tu dicas hoc eē dictū per cām. obui
at illud qd dicit ↄſiter hugo in pte eadē. Iſta
qttuor mala in hoīe apparent. ſupbia. igno-
rantia. mortalitas. ⁊ ↄcupiſcentia. ſupbia mē
tis tm̄ culpa eſt. mortalitas carnis pena tm̄.
ignorātia uero culpa ⁊ pena. ſʒ nō ē niſi cul-
pa originalis. ergo ⁊c. ¶ Itē originale pecc̄m
maxime hʒ deleri p fidei ſacr̄m. ergo dire-
ct⁹ opponitur ipi fidei que eſt in cognitiua.
qꝫ uirtuti exiſtenti alicui in affectiua. ſi er-
go ignorantia dicit priuatōeʒ v̄tutis dirigē-
tis cognitiuā. uidetur ꝙ peccatū originale ſit
proprie ignorātia. ¶ Itē pena r̄ndet culpe
Sed originali pecc̄o proprie debetur pena ca
rētie uiſionis dei. ergo ſi hoc dicit priuatōeʒ
ex pte cognitiue. uidetur ꝙ ⁊ ipſū originale
ꝙ ſi hoc ueꝝ ē redit idē quod prius. ¶ Iteʒ
ſicut peccatū ē in ↄcupiſcēdo ea que nō ſūt
appetēda. ſic peccatū ē in diſcernēdo ea que
nō ſunt diſcernēda. ergo ſi habere neceſſita
tē ad ↄcupiſcēdū ē culpa. ſic habere neceſſi-
tatē ad diſcernēdū. ſed paruulus utrāqꝫ ne-
ceſſitatē hʒ ⁊ nō hʒ niſi originale. ergo ſicut
ponitur originale peccatū in paruulo eē ↄcu
piſcibilitas ſiue ↄcupiſcētia. ſic dʒ ēt poni eē
ignorātia. ¶ Sʒ ↄ. Beda dicit ꝙ ppter pec
catū qttuor ſunt nobis inflicta. ſ. ignorātia.
⁊ infirmitas ⁊c. ergo cū peccatū originale nō
dicatur infirmitas pari rōe nec ignorātia q̄ ē
pena pro ipſo inflicta. ¶ Itē aug. ad valen-
tinū. Ignorātia in his que ſcire nō potuerūt
pena eſt pcci. ſed ignorātia in paruulis ē in-
uincibilis. ergo uidet ꝙ ſit pena ⁊ nō culpa.
maxīe cū uideam⁹ paruulos propter igno-
rātiā excuſari ab oi culpa. ¶ Iteʒ originale
peccatū deletur in baptiſmo. ſed eque bene
ē ignorās paruulus baptizatus ſicut nō ba-
ptizatus. ergo ignorātia eē nō pōt peccatū.
¶ Itē ſi aliqs ex aliquo actu ſuo cadat i fu-
riā non dr̄ in eo eē culpa ſed pena. ergo pari
rōne ſi aliqs ex pecc̄o primi parētis in igno-
rātiā cecidit. nō dʒ dici culpa originalis. ſed
eius pena. et pōt hic eē locus a maiori. quia
magis dʒ iputari ignorātia in culpā in quaꝫ
incidit ex actu proprio qꝫ ex actu alieno. ¶
Itē cū peccatū originale ſit ↄcupiſcētia ut p
batū ē ſ. et aug. dicit. ſi eēt ignorātia cū ↄcu
piſcētia ⁊ ignorātia ſint diuerſoꝝ gn̄uꝫ tūc i
quolʒ eēt p̄ralitas orig. aliū pecc̄oꝝ qd oñdet
inferius eē falſū. ¶ R̄ndēdū ꝙ ſicut ſ. dcm̄
fuit de ignorātia in adultis ipſā. ſ. nō eē pec
catū niſi prout hʒ uolūtatē ↄcomitātē ſicut
ecōtra cognitio nō ē virtus niſi ei ſit iuncta
affectio. ſic p hūc modū intelligēdū ē in pro-
poſito. ꝙ ignorantia ſi pure dicat neſciētiā
ſic tm̄ eſt pena. ſi uero dicat neſciētiā ut eſt
ↄiūcta ↄcupiſcētie ſic ē culpa. pro eo ꝙ talis
ignorantia oppoſitionē hʒ cū v̄tute ⁊ gratia
Gr̄a. n. aduenīēs in aīaꝫ nō ſolūmō rectifi-
cabit affectionē p charitatē ſed ēt cognitiuā
per fidē. nō. n. pōt dirigi uolūtas niſi pariter
dirigatur ⁊ rō ⁊ libertas arbitrij ſimul in rōe
⁊ uoluntate ↄſiſtit. Hoc ergo mō ↄcedi pōt
peccatū originale eē ignorātiā. et ſic intellr̄
magr̄ Hugo ⁊ glo. ⁊ procedūt rōes que ad
primā parte inducūtur. ¶ Ad illō tm̄ qd obr̄
de carētia uiſiōis dei. dō ꝙ rō illa duplr̄ defi
cit. primū qdē q2 carentia uiſiōis dei nō tātū
debetur pccis q̄ reſpiciunt cognitiuā ſʒ etiaꝫ
affectiuā cū uiſio eſt tota merces q̄ redditur
oibus uirtutib⁹ ex meritorijs opibus. Scdo
uero q2 cū dicimus paruulos puniri carentiā
uiſionis in hoc intellr̄ per ↄñs ꝙ priuētur ⁊
dote fruitōis ⁊ dote tentōis. ¶ Rōes aūt q̄ ad
oppoſitū inducūtur procedūt de ipſa igno-
rantia ꝑ ꝙ dicit purā neſcientiā. ⁊ ſic ē pena
nō culpa. ꝑ aūt ꝙ hʒ iūctā ↄcupiſcētiā culpa
ē. nec tm̄ ex hoc ſeqtur ꝙ in nobis ſint p̄la
pccā originalia ſicut ↄcludit rō vltima ꝓ eo
ꝙ ubi ponitur unū propter alteꝝ ibi unum
tantū. cū ergo dicim⁹ ignorātiā rōe ↄcupiſcē
tie eē peccatū originale nō propter hoc po-
nim⁹ in nobis plura originalia differentia p
eſſētiā. ſed hoc ponimus. ꝙ cū originale ſit
unū deordinat ⁊ uitiat totā aīam non ſolū ꝑ
affectiuā ſed etiā ꝑ cognitiuā. ita tm̄ ꝙ prin
cipalius affectiuā. vn̄ magis notificatur ori-
ginale per ↄcupiſcentiā ⁊ debite iuſticie ca-
rentiā qꝫ per ignorantiaꝫ. q2 tam ↄcupiſcen
tiā qꝫ debite iuſticie carentia notificant ipſū
originale ꝑ ꝙ eſt culpa. et ideo predicatur d
ipſo predicatione per eſſentiā. ¶ Ignorantia

aūt notificat magis ꝙ̄ ꝙ eſt uitiū cognitiuaꝫ
deordinās. vnde magis predicatur de pccō
originali ꝙ̄ ꝙ ipſa ignorantia peccatū eſt p̄-
dicatione per cauſaꝫ q̄ꝫ per eēntiam. et hoc
inſinuat ipſuꝫ v̄bus Hug. cū dicit ipſuꝫ ori-
ginale eſſe uitiū quod ꝯ̄ximus per ignoran-
tiā. Hoc etiaꝫ declarat ipſe Anſel. in li. de
ꝯceptu v̄gi. vbi dicit ꝙ omne peccatū ē inıu
ſticia. ⁊ oīs iuſticia ⁊ iniuſticia in uolūtate ꝯſi
ſtit. Et ſic patet quid ſit originale peccatuꝫ
per eēntiam. quoniā eſt ꝯcupiſcētia ⁊ debite
iuſticie carētia. Patet etiā quō originale pec
catū ab Hug. dicitur eē ignorantia. ⁊ p ꝯn̄s
ea q̄ ad utrāq3 partē ſunt adducta.

Q Dſequenter ꝯ̄ tertiū articulū q̄rit̄
de v̄itate hūane nature. Et cū duo
ꝯcurrant ad hoc ꝙ aliquid dicatur
de v̄itate hūane nature. materia. ſ. ⁊ forma.
ad quartū libꝝ ſpectat dicere de v̄itate hūa
ne nature ex parte forme ubi agitur de rōe.
Ad hūc uero locū ſpecat inquirere de v̄itate
humane nature ex parte materie. Inquirit
utrū maīalr̄ aliquid extrinſecū in v̄itatē hu
mane nature poſſit trāſire. ¶ Circa hoc er
go duo querēda ſunt. ¶ Primo q̄ritur utrū
aliquid tranſeat in v̄itatē humane nature p
actū gn̄atiue. ¶ Secūdo queritur utꝝ aliq̄d
trāſeat i v̄itatē nature hūane p opꝰ nutritiue

C Irca primū ſic ꝓceditur ⁊ queritur
utrum aliquid tranſeat in ueritatē
humane nature p actū generatiue
Et ꝙ nō uidetur. primo auctoritate doctoꝝ
auctenticoꝝ. ſ. magr̄i ſn̄iarū ⁊ Hug. Ait. n.
magiſter in lit. ſic. Omne quod in humanis
corporibus naturalr̄ eſt deſcēdit a primo pa
rente lege propagatōis ⁊ in ſe actū ⁊ multi
plicatū eſt nulla exteriori ſubſtātia in id trā
ſeunte ¶ Similiter magr̄ Hugo de ſancto
vic. in fine ſexte partis. De ſubſtātia coſte
in ſe diuina uirtute abſq3 extrinſeco addita
mēto multiplicata corpus mulieris factū eſt
quēadmodum poſtea naturā humanā a pri
mis parentibus in ſequentē generationē ſe-
minatam a modico iam in tantū multiplica-
tam cernimus ut multa hominū millia ex eo
iam excreuiſſe uideamus. ¶ Item hoc ip̄m
oſtenditur ſ̄m auctoritatē ſanctoꝝ. Dicit. n.
Anſel. in li. de ꝯceptu uirginali. c. ij. loquēs
de primis parentibꝰ. Quia tota humana na
tura in illis erat ⁊ nihil extra ip̄os erat tota
infirmata eſt ⁊ corrupta. Et quod maius eſt
Aug. ix. ſuper Gen. ad lit. dicit ꝙ nos fui-
mus in adam ſ̄m rōem ſeminalem ⁊ ſ̄m coꝛ
pulentā ſubſtantiā. caro autem xp̄i fuit ſolū
ſ̄m corpulentaꝫ ſubſtantiam. ꝙ ſi hec uera
ſunt ꝙ tota caro ⁊ omniū poſteroꝝ caro fu
it in adam. ergo nihil extrinſecū per uirtutē
generatiuā tranſit in ip̄aꝫ. ¶ Item uidetur
hoc auctoritate euangeliorū. Mathei. xv.
Omne quod per os intrat in uentreꝫ uadit
⁊ in ſeceſſuꝫ emittitur. ergo non uidetur ꝙ
ex aliquo quod ab homine comeditur ꝑlis
corpus ꝯſtituatur. Et Math. vij. Omne ex
trinſecū introiens in hominē non poteſt euꝫ
coinquinare. quia non intrat in cor ſed in uē
trem et in ſeceſſum exit purgans oēs eſcas
Ibi glo. Quāuis tenuiſſimus humoruꝫ ⁊ li-
quens eſca cum in uenis ⁊ artubus decocta
fuerit et digeſta per occultos meatus quos
greci poros uocant ad inferiora dilabitur et
in ſeceſſum uadit. ¶ Item hoc ipſum uide-
tur rōne. Primo per ueritatē generationis.
generare eniꝫ eſt de ſui ſubſtantia aliquam
producere. Si ergo omnes uere ⁊ recte di-
cuntur ab adam geniti ⁊ filij ade. omnes ſu
mus de aliquo quod eſſet eius ſubſtantia ꝓ
pagati. ſed qua rōne manus mea uel pes ad
membruꝫ conſtitui habet ex eo quod fuit in
adam. eadē rōne ⁊ ſingula membra. uidetur
ergo ꝙ totum corpus cuiuſlibꝫ hominis ex
ade ſemine fuit conſtitutū. et hoc ſi nihil ex
trinſecū tranſit in ueritateꝫ humane nature
per actū uirtutis generatiue. ¶ Iteꝫ hoc ipſ
uidetur per legem cognatōis. quoniā ſtipes
non poteſt ꝯtrahere cum aliquo ex ipſo pro
cedēte. nec aliqui approximātes ſtipiti pn̄t
adinuicem ꝯtrahere. hoc autem non eſt niſi
propter unitatem carnis ⁊ ſanguinis. ergo
uidetur ꝙ non de ſuperfluitate nutrimenti.
ſed de ſubſtantia patris proles generetur. ⁊
non ſolū de ſubſtantia patris proximi. imo
etiā patris remoti. alioquin uana erit lex co
gnationis. quod non ſolum eſt contra ueri-
tatem ſacre ſcripture. imo etiā ꝯtra dictamē
nature. ¶ Item hoc ipſum uidetur per ꝯdi-
tionē reſurrectōis. Neceſſe eſt eniꝫ unicuiq3
anime propriū corpus reddi. eſto ergo ꝙ ali
quis nutritus de carnibus humanis generet

prolem. ſi ſemen illud de alimēto ſumptum
eſt cū huius alimentū eēt de veritate alteri⁹
corporis hominis rediret ad primū corpus.
ergo iſte nō reſurgeret qui gnatus ē ex illo
ſemine. ergo anima priuaretur proprio cor-
pore. ſi ergo hoc eſt impoſſibile reſtat ⁊ illō
ipoſſibile eē. ſ. ꝙ aliquid extrinſecū tranſeat
in ſemine. Augetur etiā qō in primo pente
deciſum fuit ſe ipſo. nō alterius appoſitōe.
¶ Sed ꝯ. Phūs in li. de aīalibus dicit ꝙ ſe
men eſt ſuperfluitas ultimi cibi. ſi ergo me
dicis in his que ſunt circa ſuā ſciāʒ credēdū
eſt. ⁊ naturalibus ſimiliter in his que dicunt
circa ſuā ſciam credendū eſt. ergo cū deter-
minare de generatōe hoīs pertineat ad phi
loſophū naturalē. credendū eſt ei ꝙ ſemē ſit
ex ſupfluo nutrimēti ſic ꝙ aliquid extrinſe
cū in vitatē humane nature poſſit tranſire.
¶ Itē cū ſuper illud Luce. xj. Btūs uēter ⁊c
¶ Itē uel ex eodē fonte ⁊ lac nutriendis et
ſemen procreandis pueris emanat. de ſeie
ergo uirginis potuit ꝯcipi qui de eius lacte
potuit nutriri. ¶ Item aug. in li. de vā reli.
Alimenta corpori non apta per ꝯgruos me
atus eijciūtur quoꝝ aliud redditur fetulētiſſi
mū terre ad alias formas aſſumendas. aliud
per totū corpus exalat. aliud totius aīalis la
tentes nūeros accipit ⁊ inchoatur in prolēʒ.
nūeros etiam uocat ſeminales rōnes. p iſtā
auctoritatē expreſſe colligitur ꝙ ſemen ſit
ex alimento. ¶ Si forte tu dicas ꝙ aug. in-
telligit quantū ad partē ſeminis ſm materiā
Obuiat ipſa auctoritas que dicit ꝙ alimētū
accipit numeros. i. rōes ſeminales. illa enim
pars dicitur eſſe pars ſm ſpēm ſupra quaʒ
fundatur uirtus actiua ⁊ ꝯuerſiua. In eadē ēt
auctoritate ſubiungit ꝙ ex illo alimento ſic
traducto omnia membra formantur. ⁊ planū
eſt ſm medicos ꝙ membra radicalia ex par
tibus ſm ſpēm hn̄t formari ſiue ex humore
radicali. ¶ Itē hoc ipm uidetur rōe. Omne
augmētū quod fit per naturā uel fit per ra-
refactionē. uel fit per additionēʒ. ſi ergo ex
illo ſemine quod ab adam deciſum fuit oēs
homines naturalr̄ producti ſūt neceſſe ē illō
eē auctū uel per rarefactionē. uel per additio
nē. ſed per rarefactionē nō poſſet. qꝛ nec tot
atomi fuerunt in illo ſemine quot homines
ſunt in eo producti. ſi ergo auctū eſt hoc ē p

additōeʒ. aliquid ergo extrinſecū intrat in ſe
minis humani ꝯſtitutione ¶ ꝙ ſi tu dicas ter
tiū modū augendi eē per multiplicationē na
ture poſſibileʒ. Obr̄ ꝯtra hoc per Hug. de
ſancto vic. qui dicit ꝙ facere aliquid in ma
ius ſm ſubāʒ ⁊ quantitatē ſine appoſitione
hoc eſt ſoli deo poſſibile. ¶ Itē impoſſibile
ē aliquē per uirtutē nutritiuā nutriri niſi ap-
ponatur aliquid extrinſecū per quod q̇s nu
triatur. ergo pari rōne impoſſibile eſt vtutē
augmētatiuā augmētare ſubām niſi addat
aliquod extrinſecū per quod augmentetur.
aut ſi pōt in ſe ipſo augmētari quare n̄ pōt
p ſe ipſū nutriri. ¶ Itē de nobilitate augm̄
tantis eſt ꝙ poſſit aliā materiā ad ſe ipʒ tra
here ⁊ in ſe ꝯuertere ſicut ignis conuertit in
ſe aerē. ſi ergo potētia generatiua in homie
ꝯpleta eſt ⁊ perfcā. ⁊ rō ſeīalis in eo maxie
eſt actiua. uidet ꝙ poſſit agere in extriſecā
materiā ⁊ in ſe ꝯuertere. ⁊ rōem ſeminalē ei
ꝯmunicare. ⁊ ſi hoc. per op⁹ vtutis gn̄atiue
in ueritateʒ humane nature poteſt aliq̇d ex
trinſecū tranſire. ¶ R. Intelligendū eſt hic
ꝙ ſicut expreſſe pʒ in lr̄a opinio magr̄i ſen
tētiaꝝ fuit ꝙ nihil extrinſecū in ueritatē hu-
mane nature tanſeat per gn̄ationē. hec autē
poſitio multū apparet eē probabilis. multū
ſi quis attendat uerba ſcōꝝ. ⁊ ſimul cuʒ hoc
ꝯditionē reſurrectōis ⁊ legē cognatōis. hanc
ergo poſitionē quidā ſuſtinuerūt dicentes ꝙ
talis multiplicatio ſine extrinſeci appoſitiōe
in humana natura ſit per uirtutē ſupnaturalē
Alij ꝙ hoc fit per uirtutē ſupercelestē. Ter
tij ꝙ hoc fit pe uirtutē elemētarē. Primi di-
xerūt ꝙ ſicut ds̄ ſibi reſuat aīaꝝ creationeʒ
ppter eaꝝ imortalitatē. ſic ēt ſubāʒ corpoꝝ
humanoꝝ multiplicat ⁊ augmētat ſine addi
tōe extrinſeca ſicut multiplicauit panes euā
gelicos. ⁊ ſicut multiplicauit coſtā d̄ qua for
mata ē eua. ⁊ hoc quia corpora humana ſūt
ad imortalitatē ordinata. nō tn̄ dicitur face-
re mirabilia ſic multiplicādo. quia hoc facit
quaſi faceret per naturā. natura enim alēdo
⁊ nūtriedo quaſi fouet extrinſec⁹. ſed deus ē
qui nutrimētū pſtat intrinſecus. huic aūt mō
dicēdi obuiat ⁊ ſenſus ⁊ rō ⁊ auctoritas. Sē-
ſus obuiat. qꝛ ſic uidemus hoīem ex homīe
produci ſicut aſinū ex aſino ⁊ ſicut plantaʒ
ex planta. ſi ergo alia corpora naturalia ſūt

ex materia addita et ſenſus noſter fallitur.
videndū ē ſimiliter eē circa corpora hūana.
Ratio etiā obuiat. qꝛ nō ē gñatio naturalis
niſi ea in qua natura eſt uere agēs ⁊ uere ꝓ-
ducēs ſibi ſimile. Si ergo mltiplicatio hoīs
ex hoīe eēt p ꝟtutē ſupra naturā ⁊ nō p ꝟtu
te ipiꝰ nature. gñatio hoīs ex hoīe ñ eēt na-
tural. ⁊ ſi hoc ñ eēt gñatio ꝟa. Repugnat ēt
autoritas. dicit. n. aug. x. ſup gñ. ad lit. ꝙ fui
mꝰ i adā ſ corpulētā ſubāꝫ ⁊ ſ rōneꝫ ſeīalē.
xp̄s tm̄ ſ corpulētā ſubāꝫ. ſꝫ ſi corpa noſtra
educerēt ex ſeīe ade p ꝟtutē ſ̄ naturaꝫ iā in
ip̄o deberēt dici ſicut ⁊ xp̄s eē ſolūmō ſ cor
pulētā ſubāꝫ ñ ſ rōeꝫ ſeminalē cū ſeīalis rō
dicat uim actiuā ¶ Alij uero ſuſtinēt p̄dcāꝫ
poſitionē dicētes ꝙ talis multiplicatio eſt p
uirtutē ſupra celeſtē. corpus. n. quinte eēntie
ſiue luminoſū natū ē ex ſe emittere lumē ⁊
ſe ip̄ꝫ multiplicare nō adducēdo naturā luīs
ex illo corpe quod illuiat ſed ſimul multipli
cat materiā ⁊ formā. ſic ⁊ in ꝓpoſito dicere
uoluerūt ꝙ qꝛ in natura hūana multū eſt de
natura quinte eēntie pōt ſe in ſe ipa multi-
plicari. Obuiat etiā huic mō dicēdi ſenſus ⁊
rō ⁊ auctoritas. Senſus qꝛ nullū corpꝰ celeſtē
multiplicat lumen ſuū in ſe. ſꝫ ſi multiplicat
multiplicat ex̄ ſe ⁊ in materia extrinſeca. et
iteruꝫ nō uidemus ꝙ ſol multiplicādo gñet
ſolē uel producat ſolē. ergo ſi ſm naturam
celeſtem attenditur iſta multiplicatio in hu-
mano ſemine nec multiplicatur in ſe ipſo ni
ſi ab aliquo extriſeco ſupaddito. nec ex tali
multiplicatōe homo ꝓducitur ab hoīe ſicut
nec ſol a ſole. Rō etiā obuiat qm̄ multipli-
catio per uirtuteꝫ creata eſt ab aliquo ſimili
actiuo. ſi ergo forme tm̄ eſt agere. ⁊ forma
nō aſſimilatur materie ſed alteri forme im-
poſſibile eſt ergo aliquid multiplicari p uir-
tutē creatā quātū ad principiū materiale nec
materiā elemētarē nec materiā celeſtē. Au-
ctoritas etiā repugnat. qm̄ lumen egrediēs
a corpore luminoſo corpus nō ē nec hꝫ in ſe
materiā. ⁊ hoc ſ̄ planius oñſuꝫ fuit. di. xiij.
vbi ⁊ auctoritates ad hoc inducte ſunt. diffi
cile ē etiā explicare ſm iſtā poſitionē qualr̄
natura q̇nte eēntie intret ꝯſtitutionē humāe
nature. et niſi hoc ſane intelligatur ſicut ex
planatū fuit ſ̄. di. xvij. nō pōt de facili ſuſti-
neri. ¶ Tertij ꝟo ſuſtinēt ꝙ talis multipli-

catio fit p uirtutē inferioris nature ꝯcurrēte
ſimul potentia ſuſceptiua ex parte materie
⁊ actiua ex parte forme. materia eni quantū
eſt de ſe non hꝫ extēſionē. ſꝫ ꝙ extendatur
tm̄ uel plus hoc eſt rōne forme ſibi adiuncte
vnde quātūcūqꝫ paruꝫ ponatur de materia
ī aliquo corpore capax eēt ualde magne ex
tenſionis ſi eēt aliquod agens qđ poſſꝫ for-
mā tante extēſiōis imprimere. ex parte ꝟo
forme eſt ibi potētia multiplicādi ſibi ſimile
Et hinc ē ꝙ cū ſemē adiuuatur ⁊ ꝯfouetur
per alimentū extrinſecū uis illa ſeminalis in
ſua materia pōt ſeipam multiplicare ⁊ cre-
ſcere nullo repugnāte. et ideo nō opꝫ aliq̇d
extrinſecū in ueritatē humane nature tranſi
re. Et hoc uidetur aug. ſētire cū dicit ꝙ ex
vno ſemine ſegetū ⁊ ſilue ſiluaꝝ. populi po
puloruꝫ educi poſſunt. ita ꝙ nihil reperitur
poſtea in omnibus illis quod prius nō fuerit
inuiſibiliter in illo ſemine primo. Huic poſi
tioni etſi rōnabilior ceteris uideatur. nihilo-
minꝰ tamē ſicut predictis repugnat ſenſus.
rō. ⁊ auctoritas. Senſus quideꝫ primo repu
gnat. naꝫ ſi in hiis que generātur fieret cre-
mentū per multiplicatōeꝫ abſqꝫ additamēto
tunc mūdus eēt multo maior q̄ꝫ fuerit a pri-
cipio. et uiſibilr̄ creſceret quotidie. nō. n. dici
poſſet ꝙ per reſolutionē decem genera fru
mēti reducantur ad unū. Ratio ēt repugnat
quia materia nō ē ſubiectū trāſmutatōis niſi
ſub aliquo eſſe. vñ etſi materia corporaliuꝫ
per intellectū abſtrahi poſſit a forma corpa
liū. nunq̄ꝫ tm̄ p uirtuteꝫ alicuius creature pōt
expoliari omni extenſiōe uel forma corpea
Propter quod in pluribus locis dicit aug. ꝙ
impoſſibile eſt ex corpore fieri ſpiritum. et
ſuper Gen. ad lr̄am. ⁊ in li. de imortalitate
anime. Si ergo hec materia ſub tali eſſe hꝫ
ſtatū ⁊ determinationē in ſua extenſione ul
tra quā natura non pōt procedere pro eo ꝙ
ſicut dicit phūs. omniū natura ꝯſtantiū ter-
minus eſt ⁊ ratio magnitudinis ⁊ augmenti
Et alibi ꝙ ex uno pugillo terre poteſt ge-
nerari ignis in millecupla ꝓportiōe. ex uno
tamen pugillo nō pñt gñari niſi. x. aque. et
ſi hoc inq̄ꝫ ita eſt. impoſſibile eſt ponere ꝙ
aliqua res corporalis in ſeipſa augeat abſqꝫ
rarefactione ⁊ alterius appoſitiōe. hoc dico
opatōe nature. et attendendū eſt hic ꝙ lōge

aliter loquendū ē de materia ſm ēntiam. ⁊ ſm eſſe ſuū ſiue ſm ſubām. nec eſt dicendū ꝙ tm̄ ſit de materia in uno puo lapide ſicut in vno monte. loquendo ſm eſſe ſiue ſubāz q̄uis in materia ſm eēntiā nō ſit ꝯſiderare tantū ⁊ quantū. Et ſic ratio nō ꝯcordat huic poſitioni. Auctoritas etiā obuiat. dicit enim Hugo in. vj. parte. vbi diſtinguit ſex opa quoꝝ primū ē de nihilo aliq̄d facere. Scōm eſt de aliquo aliq̄d facere ſm ſubāz ⁊ q̄ntita tē in maius. Tertiū ē opus de aliquibus ali quid facere ſm ſubāz ⁊ quātitate in minus. Quartū opus eſt de aliquo aliqua facere. n̄ tn̄ ſm ſubām ⁊ quātitate in maius. Quintū opus ē de aliquibus aliqua facere. nō tn̄ ſm ſubāz ⁊ quātitatē in minus. Sextū opus eſt de aliquo nihil facere. De his ſex generib' opeꝝ ſubiūgit ꝙ primū opus ⁊ ſecūdū ⁊ ter tiū ⁊ ultimū ſunt ſoli deo poſſibilia. cū ergo talis multiplicatio ut ibidē dicit ptineat ad ſe cūdū genus operis. nō ergo fiet ſm v̄tutem nature inferioris. ꝙ ſi iſta auctoritas n̄ ſuffi cit oñdit hoc auctoritate aug. v. ſup gn̄. ad lit. circa finē libri. vbi ſic ait. Illa q̄ pducūtur ex ſeīe in ſeīe oīa fuerūt primitus. nō molē corporee magnitudinis ſed ipotētia cāli. nā illa magnitudo copia terre humoriſqꝫ ꝯge ſta eſt. ſed illa in exiguo grano mirabilior pſtantiorqꝫ valuit adiacēs humoꝝ ꝯmixtus terre tanq̄ materies uerti in ligni illius qua litatē ⁊ in ramoꝝ diffuſionē. in folioꝝ uiridi tatē. non ergo ſemen in ſemetipo augetur ſine alterius appoſitōe. Adhuc expreſſius ē Gen. ad lit. in fi. decimi. Quid abſurdi' q̄ putare ullū eē corpus manēte ſue nature q̄n titate qȯ vndiqꝫ creſcat niſi rareſiat. ergo ſi quātitas ſeīs deciſi manet ⁊ nō rareſit ⁊ vn diqꝫ creſcit. hoc nō poteſt eē ſine appoſitōe materie niſi hoc fiat mirabilr̄. Quocūqꝫ ergo predcōꝝ modoꝝ ſuſtineatur opinio magr̄i ſiue ēt oēs modi ꝯſentur in vnū. ſiue per ſe quilꝫ adaptetur. plurima occurrunt difficilia propter que multi recuſant opinionē magr̄i ſuſtinere in parte iſta. ¶ Secunda opinio circa iſtā poſitionē eſt aliquoꝝ ſequētiū v̄ba naturaliū ⁊ medicoꝝ ⁊ dicentiū ꝙ mediante uirtute generatiua nō ſolū aliq̄d tranſit i v̄i tatē humane nature. imo tota v̄itas prolis generate eſt ex extrinſeco addito. quia eſt ex ſupfluo nutrimēti. hoc aūt dicūt eē. quia modus operādi eſt ordinatus ⁊ delectabilis ⁊ expeditus. Ordinatus quia ibi incipit ope ratio generatiue ubi ceſſat opatio nutritiue. natura enim per prius intendit ſibi q̄ alij. ⁊ ideo materia generatōis ē ſupfluitas ultimi cibi que quidem etſi ſit ſuperflua operi nu tritiue. eſt tn̄ neceſſaria opi generatiue. Mo dus etiā iſte ē delectabilis. qm̄ natura dele ctatur in emiſſione ſupflui ⁊ triſtatur ⁊ dolet in emiſſione neceſſarij ⁊ ſibi ꝯiūcti. Si ergo natura maxīe delectatur in ope gn̄atiue ma teria gn̄atōis ē ex ſupfluo nutrimēti. Mo dus etiā iſte ē expeditus. q2 cū tertı'cib'ſit i potētia pxīa ut ꝯuertatur in ſingula mēbra. ſi natura ꝯꝫ ex aliquo hūore fabricare corp' fabricabit ex illo. ſꝫ cū nō fabricet ex neceſ ſario reſtat ꝙ fabricat ex ſupfluo. Qm̄ er go natura opatur q̄ꝫto pōt breui' ⁊ delecta bili' ⁊ ordinati'. ideo dicūt talē modū ꝑcreā di. ſ. ex ſupfluo nutrimēti maxīe eē ꝯuenietē nature. Conucit etiā ut dictū ē hoc diſpoſitōi diuine ⁊ ordinatōi corpoꝝ ad reſurrectionē. cū. n. ſemē nō reſurgat in generāte ſꝫ in ge nito nō uidetur hūor ille fuiſſe de v̄itate ge nerātis ſꝫ potius ex humidi ſupfluitate. Lꝫ aūt hic modus dicēdi multū uideatur pbabil' attēdēti v̄ba phi. obuiat tn̄ ei ſicut ⁊ alij mō dicēdi ⁊ ſenſus ⁊ rō ⁊ auctoritas. Sēſus q̄dē q2 uidem' plē aſſimilari pauo. ⁊ ſicut aſſimi latur pauo ita pōt aſſimilari ei q̄ pceſſit uſꝫ ad gn̄atōeꝫ decimā. ergo ⁊ ſic deinceps. er go uidetur ꝙ aliq̄d ſit in iſto filio traductū a primo parēte. ⁊ iteꝝ cū videam' hoīeꝫ ex co itu attenuari ⁊ ex frequētatōe talis act' mor tē accelerari. uidetur ꝙ nō ſoluꝫ in ſeīe fiat ſupflui emiſſio. imo etiā ꝙ alicuius humidi radicalis. ⁊ ita ples nō tm̄ eſt de ſupfluitate alimēti ſꝫ etiā de ueritate generantis. ¶ Rō etiā obuiat. q2 ſi ſolū eēt ples de ſupfluitate cibi p̄ris nec eēt uera gn̄atio cū gn̄atio ſit ď ſubā generātis. nec eēt uera cognatio. imo magis attineret hō porco de quo ſūptū ē nu trimētū q̄ p̄ri generāti. ¶ Auctoritas etiam repugnat. qm̄ expreſſe dicit aug. ſup gn̄. ad lit. ꝙ oēs fuim' in adā ſm corpulētā ſubām ⁊ ſm ſeīalē rōeꝫ. Et qȯ maius ē apo. dicit ꝙ oēs i adā peccauim' ⁊ ꝙ Leui in lumbis erat Abrae qn̄ decimat' fuit. ad heb. vij. Ex hac

ergo poſitiōe ſi ptractet̄ ſequi uidetur q̄ ſi
oio ꝓles eſſet de ſupfluo nutrimēti nō eſſet
generatio nec cognatio uera. Ex p̄cedenti
uero ſi ponatur q̄ nō de alimento tranſit in
prolē. ſequi uidet̄ q̄ non ſit gn̄atio natural̄
Si ergo ꝓ certo habendū eſt q̄ gn̄atio hoīs
ex hoīe ⁊ uera eſt ⁊ naturalis neceſſe hēmus
uiā mediā int̄ utranq̄ haꝝ pōnū tenere ut
dicam⁹ q̄ aliq̄d de ſupfluo nutrimēti trāſit
in ſemē. nec tn̄ oio ſemen eſt de ſupfluo nu
trimēti. imo aliq̄d eſt ibi de humido radicali
et ex vtroq̄ hꝫ ſemen ꝓpagari. vn̄ ſicut ui-
demus circa nutritiuā q̄ eſt hūiditas radica
lis ⁊ nutrimētalis utpote illa q̄ fluit. et ſic in
telligendū eſt circa uim gn̄atiuā. q̄ in ipā eſt
aliqua humiditas radicalis. et etiā aliqua flu
ens ⁊ refluens. et in gn̄atōe prolis una cur-
rit cū alia. Tranſmiſit ergo adā qn̄ gn̄auit
primū filiū aliq̄d de illa radicali hūiditate. et
illud modicū ꝑ uirtutem nature toti corpori
filij fuit ꝯmixtū ꝯmixtione pfcā. q̄ ibi nul-
lā ptes erat ſignificare in corpe filij in qua n̄
eſt aliq̄d de illo hūido qd̄ a pr̄e traduxit. Si
ergo fili⁹ ade in generādo prolē ſilr̄ aliq̄d de
ſcidebat de ſuo humido radicali neceſſe erat
q̄ aliq̄d trāſmitteret de eo qd̄ ſupfat a pr̄e.
et ſic deinceps. et ꝑ tanto dicuntur oēs fuiſſe
in adam. nō q̄ ibi fuerit totalr̄ materia oīuꝫ
nr̄oꝝ corpoꝝ. ſꝫ q̄ ibi erat aliquāta materia
⁊ rō ſeīalis ſiue potentia ſeīs ꝯuertēdi ad ſe
materiā. ita ut ſufficeret ad oīuꝫ ꝓcreationē
addito ſibi illo in quo poſſet ſe multiplicare
Et ē exēplū ſi aliq̄s hr̄et fermētū qd̄ ꝯmi-
ſceret ꝯmixtione pfcā toti paſte. nihil fieret
de illa totali paſta fermentata qd̄ non diceret̄
fieri de illa paſta. et ſimilr̄ ſi illa paſta ꝯmi-
ſceretur adhuc alij maiori paſte. et ſic ꝓcedē
do quaſi inumerabilr̄ panes fermētati poſſēt
fieri ex modico fermento ꝑ appoſitionē rei
fermentabilis. ſic ⁊ in propoſito ex modico
ſeīe ꝑ appoſitōeꝫ humoris ſuſceptibilis rō
nis ſeīalis pn̄t inumerabiles hoīes ꝓpagari.
⁊ iſte modus ſatis ꝯſonat rōi. nec repugnat
uerbis phi. ⁊ ſumptus ē ex uerbis aug. ſicut
pꝫ aſpiciendo auctoritatē pri⁹ poſitā q̄ ſum-
pta ē de li. de uera reli. q̄ alimētū accipit la-
tētes numeros toti⁹ aīalis ⁊ inchoatur in ꝓlē
Et modū explicat in fi. ſexti ſup gn̄. ad lit.

ſicut pꝫ in auctoritate prius poſita vbi oſtē
ditur q̄ ex modico ſeīe generatur arbor ma
gna. Huic ergo mō dicēdi tāq̄ magis intel
ligibili ⁊ magis ꝯſono phie ⁊ ſacre ſcripture
magis adhereo. credo. n. btūm aug. hoc ſen
ſiſſe ſicut ex uerbis eius poſſum colligere.
et ſm̄ hūc modū ſaluatur ueritas cognatōis
⁊ gn̄atōis pro eo q̄ aliquid radicabile a pa-
rente traducitur ī prolē. ſuſtinetur nihilomi
nus generatio ⁊ ꝓpagatio eē naturalis. quia
hoc fit ꝑ alimēti additionē. et ideo ꝯcedēde
ſunt rōnes oſtendētes q̄ aliq̄d de alimento
tranſit in ueritatē humane nature mediāte
opere nature. q̄ nō ſolū illud radicale quod
a pr̄e deciditur fit de ueritate prolis ſed etiā
illud cū alimēto ſupfluo ſibi iūcto. ita q̄ illō
qd̄ erat ſupfluū uni ſit neceſſarium alteri.
vtrūq̄ enim erat fundamentū fabrice totius
corporis generati. ¶ Ad illud autē qd̄ pri-
mo obr̄ in ꝯrium de auctoritate Aug. ⁊ ma
giſtri. dō q̄ v̄bis eoꝝ coīter magni nō aſſē-
ſerunt. nec ego ipſos bn̄ intelligo. nec tamē
affirmo illos ueꝝ dixiſſe. ſꝫ magis intelligo
aliā oppoſitionē. ¶ Ad illud aūt quod obr̄
de auctoritate Anſel. ⁊ aug. iam patet rn̄ſio
dicūt. n. q̄ in adā fuim⁹. q̄ nō nulla alia ma
teria ꝯuerſa ſit in corpus nr̄m niſi illa q̄ fuit
in adā. ſꝫ ſiqua alia ꝯuerſa eſt hoc nō ē niſi
ꝑ ꝯmixtione cū illo quod ab adā fuit deciſū
¶ Et ſi tu dicas q̄ ipſe Anſel. dicit q̄ totalr̄
hūana natura erat in adā. dō q̄ hoc nō dicit
quātū ad exn̄tiā poſſibilē ſꝫ q̄tē ad exn̄tiā
actualē q̄ nihil actu erat de ueritate hūane
nature niſi quod in adam erat. aliquid tamē
poſſibile erat ad v̄itatē humane nature ſed
in operatōe ⁊ uirtute carnis ade. ¶ Ad illō
quod obr̄ de auctoritate euangelica ⁊ ꝺ glo.
dicēdū q̄ hoc nequāq̄ intelligit nec uult di-
cere q̄ homo totū egerat quod māducat. ſꝫ
q̄ in illo qd̄ māducat fit ſeparatio puri ab
impuro ꝑ digeſtiones interius factas. et pu-
rum interius retinetur. ⁊ impurum exterius
expellitur. ⁊ pro tanto dicebat dominus q̄
nihil quod in os intrat hominē coinquinat.
⁊ ſic uerſſimū eſt uerbum domini ſm̄ q̄ ua
let ad propoſitū. poſſꝫ tn̄ dici q̄ ſeceſſus ibi
uocatur non tm̄ uia inferior per quaꝫ currūt
egeſtiones ſed omnes meatus ſubtiles per

quos ſit ciboꝝ decolatio. ⁊ glo. ponit ꝙ gre-
ci uocant illos poros. et ita non ſequitur ꝙ
totũ alimẽtũ exeat exterius ⁊ nihil de illo i
ueritatẽ prolis pertrãſeat. ¶ Ad illud quod
obr̃ ꝙ generatio eſt de ſubã generãtis. iam
patet rñſio. dico enim ꝙ aliqd de radicali
hũiditate parentis tranſit in plẽ. ⁊ rõe illiꝰ
ſaluatur ueritas generatõis. nec tñ oportet
ꝙ ſit idẽtitas ſm totũ generantis ad gene-
ratũ. ſicut enim generans nõ dat ſe totũ ſed
partẽ ſui. ſic ⁊ genitus nõ exiuit a generãte
ſm totũ ſed ſm aliquã partẽ. nec illud totuꝫ
quod a generãte traxit fuit radicale ipſi ge-
neranti. ſed aliquid eſt additũ radicali ut poſ
ſit augeri. ¶ Ad illud quod obr̃ de legẽ co-
gnationis iam patet rñſio. ita bene enim ſal
uatur lex cognatiõis ſi traducitur filius a pa
tre trahendo ab ipſo humorẽ radicaleꝫ cum
additione extrinſeci ſicut ſi de extrinſeco ni
hil adderetur. imo multo uerius. additio. n.
extrinſeci facit ut linea ɔſanguineitatis ali-
quando terminetur. ⁊ qui magis diſtãt a ſti
pite minori ɔſanguineitatis uinculo ɔiungã
tur. Et ſi obijciat ꝙ ſi traducitur aliquid de
radicali ꝙ pari rõe poſſet totum traduci. et
ꝙ ſit neceſſe illud eẽ multiplicatũ in ſe cum
etiam tot atomi non fuerint in corpore ade
dicendũ ꝙ ſemen ⁊ eſt quantũ mole ⁊ q̃tuꝫ
uirtute. quantitas uirtutis ſe tenet ex parte
forme. et poteſt dici ratio ſeminalis. et hoc
cum ſit forma multiplicabilis eſt. hoc eſt po
teſt ſibi ſimilẽ inducere in materiã ſibi appo
ſitã. Quantitas uero molis ⁊ licꝫ parua ſit.
poteſt tamẽ adeo extendi ut ɔmiſceatur ual
de magne quantitati per eam materiã qua
omne corpus in infinitum diuiſibile eſt. ⁊ ſic
magne quantitati põt ɔmiſceri ⁊ totuꝫ tra-
here ad naturam ſuam et ex illa totali quã-
titate poteſt aliquid fieri quod non fieret de
primo ſemine per ſe. et quecũqꝫ fiãt ex illa
totali quantitate dicuntur facta per ſe. nec
tamen oportet ibi diſtinguere diuerſas ptes
ex quibus diuerſa fiãt in illo ſemine primor
diali ſed ſolum in proximo pro eo ꝙ illud
per additionem ſuperflui nutrimẽti adauctũ
eſt. ¶ Ad illud quod obr̃ de lege reſurrecti
onis reſpondent aliqui ꝙ homo non poteſt
generari de carnibus alterius hominis pro
eo ꝙ alimentuꝫ illud quod ɔuertitur in ſem̃
debet eẽ in potentia reſpectu eius in quod
ɔuertitur. caro autem hominis ſm ſpẽm eſt
in actu. et ideo non poteſt in aliũ hominem
tranſmutari. ¶ Sed illud non uidetur ſuffi-
cere pro eo ꝙ ex carne poſſũt generari uer
mes. poſſet per ɔſequens generari planta ⁊
fructus. ⁊ tunc eſſet in potentia reſpectu car
nis humane. et ita per multas eius tranſmu
tationes uidetur ꝙ ex ea ſemen poſſit fieri.
¶ Alij uero dicũt ꝙ caro hominis ſit poſſi-
bilis ad omnẽ tranſmutationẽ ſicut ⁊ alia ꝙ
de illa poſſit generari ſemen. et tunc reſur-
get in ipo generato pro eo ꝙ ad ipſum ha
bet eſſentialiorẽ ɔparationẽ ⁊ dominus ſup
plebit illi aliunde addendo ſiue multiplicãdo
uirtutẽ ſeminariã ſicut facit in paruulo. ſed
qua ratione dicitur de una parte ꝙ põt con
uerti eadem ratione ⁊ de qualibet. et ſic poſ
ſet homo totum corpus exuere. ¶ Ideo eſt
tertius modus dicendi ꝙ caro hominis ſm
ſpẽm non poteſt fieri caro alterius hominis
ſm ſpẽꝫ propter neceſſariã ordinationẽ quã
habet ad animã que ipſam uiuificat. Utrum
autẽ illa ordinatio fundetur in appetitu pul
uerum uel in prouidentia ɔditionũ difficile ẽ
diſcernere. quocunqꝫ tamẽ modo ſit ad hoc
plana eſt reſponſio. iſtud autem planius in-
uenitur determinatuꝫ in quarto. ubi mani-
feſtat quid in quo reſurgat. reſurgit autem
ſemen in genito non in generante. quãuis
dictum ſit hic ꝙ ſemen ſit de radicali humi
ditate generantis. aliter autẽ ſemen eſt radi-
cale generanti ⁊ aliter generato. qꝛ radicale
eſt generanti ſm partem ſui. eſt etiam radi
cale reſpectu uirtutis generatiue. non reſpe
ctu uirtutis nutritiue. Uirtus autem generati
ua et eius humiditas eſt ordinata ad aliud.
Unde ſi humiditas generatiue decidatur ab
aliquo ſiue alius generetur ſiue non. nunqꝫ
reſurget in eo. et hinc eſt ꝙ quãuis in emiſ
ſione ſeminis fiat deciſio alicuius radicalis
humiditatis. nulla tamen eſt ibi pena. quoni
am illa erat ad alterum ordinata. Unde ma-
net ibi modus operandi expeditus et dele-
ctabilis et ordinatus. Et hoc totum quia

qꝫ illa humiditas in generãte erat ad alteꝝ.
in genito uero qꝫ ex ea fabricaſ totũ corpus
ē ſicut totius corpis fundamẽtũ. ⁊ tũc qñ aia
unitur ei incipit eē uere ⁊ ꝓprie de ueritate
hũane nature. tũc. n. primo incipit hr̃e ad re
ſurrectõez neceſſitatẽ. pri⁹ aũt ſolũ erat poſſi
bile. vnde ſi qua mulier faceret aborſum añ
aĩe unionẽ illud nullo mõ reſurgeret.

Secũdo q̃ritur ↄ̈ hoc utrũ aliq̇d trã
ſeat in ueritatẽ hũane nature me-
diãte opatiõe nutritiue. ¶ Et qꝫ ſic
uidetur. Primo p aug. q̇. xxij. de ci. dei. dic̃
qꝫ puuli reſurgẽt in pfcõe corpali ⁊ etate uiri
li quã habituri erãt ꝑ eo qꝫ iã totũ in rõne
hẽbãt q̈ꝰuis nõ hr̃ent in mole. hec ē uerboꝝ
ſñia. ergo ſi tam magni ſuſcitabuntur puuli
ſicut illi qui multũ comederũt. uidetur qꝫ ſũ
ptio humane nature alimẽtoꝝ ueritatẽ non
augeat. ac p hoc nihil de illis in humani cor
poris ueritatẽ ptranſeat. ¶ Item ibidẽ dicit
aug. qꝫ ſi aliquis nutriatur de carnibus hũa-
nis caro illa non reſurget in eo qui nutritur
ſed in eo in quo primo fuit caro. ſed nihil ē
alic⁹ niſi qđ reſurget in eo in quo ē. ſi ergo
caro que p alimẽtũ generata ē nõ reſurget i
eo in quo ē. uidetur qꝫ nihil extrinſecũ tran-
ſeat in ueritatẽ alic⁹ mediãte ope nutritiue.
¶ Itẽ ſolũ id dicitur eē ueꝝ qđ hꝫ actũ ſibi
p naturã ↄueniẽtẽ. ergo illđ ſolũ ē de v̄itate
carnis hũane qđ hꝫ actũ ↄuenientẽ tali carni
ſꝫ caro hñs actũ ſibi ↄueniẽtẽ põt aliã carnẽ
ſibi ↄuertere. et dr̃ caro ẜm ſpẽm. ergo illđ
ſolũ tranſit in ueritatẽ carnis hũane qđ tran
ſit in ueritatẽ ẜm ſpẽꝫ. ſed mediãte ope nu-
tritiue nihil trãſit in carnẽ hũanã ẜm ſpẽm.
ſicut phũs uult. alioq̇n erit augmẽtũ in infi-
nitũ. ergo mediãte illa uirtute nihil tranſit i
ueritatẽ hũane nature. ¶ Itẽ nõ illud ē ſoluꝫ
de ueritate alic⁹ in quo rei ſubã ſaluatur. ſed
ſola hũiditas radicalis ē illa que manet quaſ
ↄtinuari opꝫ uſqꝫ in finẽ. ergo illud ſolũ trã
ſit in ueritatẽ hũane nature qđ tranſit in hu
miditatẽ radicalẽ. ſꝫ nihil põt trãſire in hu-
miditatẽ radicalẽ mediãte nutritiua ſicut di
cũt medici. alioq̇n poſſꝫ hõ iuueneſcere ⁊ vi
tã ꝑpetuare. ergo mediãte hac uirtute nihil
trãſit i ueritatẽ hũane nature. ¶ Itẽ qđ p na
turã gñatur põt etiã p naturã corrũpi. ergo
qđ mediante uirtute gñatiue pficit ⁊ creſcit
põt ⁊ diminui ⁊ creſcere. ſi ergo mediãte vi
nutritiua aliq̇d i ueritatẽ hũane nature trãſi
ret. illud poſſꝫ depdi. ⁊ ſic ↄtinue reſtaurari
nouũ. ↄtigeret ergo aliqñ qꝫ hõ aliud corp⁹
hr̃et. ſicut uidemus in aqua q̄ exit de fonte.

¶ Sꝫ ↄ̈. Aug. de uera reli. In huiuſmodi vi
ſibilis corporis ſtructura alimẽta q̄ apta ſũt
aſſumũtur. nõ apta uero p ↄgruos meat⁹ eij
ciũtur. ſi ergo qđ ē de corpis h⁹ ſtructura et
integritate ē de hũane nature ueritate. uide
tur ⁊c̃. ¶ Itẽ oẽ qđ reſurget ē de ueritate hu
mane nature. ſꝫ illud i qđ trãſit alimẽtũ me
diãte ope nutritiue reſurget. utpote capilli.
mat. x. Capil.⁹ đ capite ue. nõ pibit. ergo ⁊c̃.
¶ Itẽ ueritas carnis nõ ē aliud q̈ꝫ uera caro
Sꝫ uera caro ē cui debeſ opatio carnis potiſ
ſima. potiſſima aũt carnis opatio ē uiuere p
aĩaꝫ. ſꝫ alimẽtũ trãſit in hãc carnẽ mediante
ui nutritiua. qꝫ tota caro hoĩs uiuit. ergo ⁊c̃.
¶ Itẽ ubicũqꝫ ē nutritio ibi ē ↄuerſio ⁊ aſſi
milatio ⁊ unio. ſed ubi eſt aſſimilatio ⁊ unio
eiuſdẽ nature fit illud cui unitur ⁊ illud quod
unitur. ergo ſi hoc facit uirt⁹ nutritiua ↄuer-
tẽdo alimẽtũ. uidetur qꝫ p ipaꝫ i ueritatẽ hu
mane nature trãſeat aliquid de alimẽto. ¶
Itẽ ſicut ſe hꝫ gñatiua ad ꝓductõeꝫ plis ſiue
generati ſic ſe hꝫ nutritiua ⁊ augm̃tatiua ad
perfectionẽ ⁊ ↄſuationẽ nutriti ⁊ augmẽtati
ergo ſi aliq̇d trãſit in ueritatẽ humane natu
re generati mediante generatiua. ſimiliter ⁊
aliquid tranſibit in ueritatẽ humane nature
nutriti mediante nutritiua. Eſt ergo queſtio
quid ſit ueritas humane nature: ⁊ que diffe
rentia ſit inter ueritatem humane nature. et
carnem ẜm ſpẽm: et rurſus que differentia
ſit inter carneꝫ ẜm ſpẽm ⁊ carneꝫ ẜm mate
riã: ⁊ quare magis dicatur ueritas humane
nature q̈ꝫ ueritas nature aſinine: Hec oia
ualent ad intelligenda ea que dicuntur i q̈rto
in. q. de reſurrectione. ¶ Rꝫ. dđ qꝫ propter
generalẽ intẽtionẽ qua ueꝝ rei dr̃ ↄ̈ falſũ ẜm
quaꝫ intentionem res uera dicitur que habꝫ
materiã ⁊ formã ⁊ actum ſibi ↄuenientem.
eſt ⁊ alia intentio ueri duplex. qua. ſ. uerum
dicitur ↄtra permixtũ. altera uero qua ueruꝫ
dicitur ↄtra uanum. et primo horuꝫ modoꝝ
dicitur uerum quod eſt purum ⁊ imixtum.
altero modo dicitur ueruꝫ quod eſt ꝑmanẽs
⁊ fixum. Cum ergo loquuntur auctores de

humana natura loquūť ſub uocabulo v̓itatis
uocantes eā naturā. nō eſt enim aliud dicere
v̓itatē hūane nature q̄ʒ naturā humanā v̓aʒ
ſic aūt uocāt eā loquentes de hūana natura
ex parte corporis pro eo ꝙ corpꝰ humanū
preter hoc ꝙ hꝫ formā ⁊ opatōeʒ ſibi ꝯueni
entē ſicut ⁊ alia corpora naturalia hēt ordia
tionē ad imortalitatē. ⁊ ita quādā ipmixtio
nē in hoc ꝙ nō pōt tm̄ trāſmutari q̄n tandē
reddatur aīe q̄ ipʒ uiuificauit. hꝫ nihilominꝰ
q̄ʒdā fixionē ſiue icorruptionē pro eo ꝙ ne
ceſſe ē ipſā aliq̄n fieri imortalē. rōe ergo or
dinatōis ad incorruptōeʒ ex qua ineſt corpi
hūano nō tm̄ debita opatio ſʒ etiā imper-
mixtio ⁊ quedā incorruptio dr̄ corpus hu-
manū uerū. illud ergo pciſe ⁊ proprie eſt de
ueritate hūane nature qđ ē ordinatū ad icor
ruptionē ⁊ reſurrectionē. aliquid aūt ordina
tur ad reſurrectionē dupl'r. vł de neceſſitate
vel ꝯgruo. Illud autē ordinatur in nobis ad
reſrectōeʒ de neceſſitate in quo ꝯſiſtit fūda
mētū ⁊ fabrica corporis nr̄i. ⁊ hoc ē illud cui
primo aīa unitur. ⁊ tale tractū ē a gn̄antibꝰ.
⁊ in tale nihil pōt tranſire ope nutritiue ẜm
ꝙ nutritiua opatur poſt aīe unionē. Illud v̓o
ordinatur in nobis ad reſurrectōeʒ de ꝯgruo
in quo ꝯſiſtit fabrice nr̄i corpis ꝯplemētū. ⁊
hoc ē qđ facit ad quātitatē corporis pfecti. ⁊
ſic aliquid de alimēto pōt ꝯuerti in ueritatē
hūane nature mediāte ui nutritiua ⁊ augmē
tatiua que ordināť ad ꝯplēdā fabricā cor-
poris que inchoata fuit mediāte vi gn̄atiua
cui ꝯpetit opari quouſq3 aīa īfundatur. ⁊ ex
tūc ſequitur opatio nutritiue ⁊ augmētatiue
ad ꝯſuādū ⁊ ꝯplendū corpus. Huic aūt mō
dicendi ꝯcordāt tā naturales phi q̄ʒ medici.
naturalis eni phūs diſtinguit in hoīe duplicē
carnē. carnē ẜm ſpēʒ. ⁊ carnē ẜm materiā. et
uocat carnē ẜm ſpēm illā que habet uim acti
uā ⁊ potentiā ꝯuertēdi alimētū in carnis na-
turā. Carnē uero ẜm materiā illā que ſic eſt
caro ut tn̄ nō poſſit aliud in carnē ꝯuertere
ꝓpria v̓tute. Dicit etiā ꝙ uirtus nutritiua
⁊ augmētatiua non ꝯuertit alimētū in carnē
ẜm ſpēm ſed ẜm materiā. quia ſi aliter eēt
tūc nunq̄ʒ ſtaret augmētū. augmēto eni car
nis creſceret ⁊ uirtus augmētandi. hoc autē
nō ſic ē. et ita caro ẜm ſpēm ſolū eſt a gene
rātibꝰ ſiue mediāte generatiua. quāuis caro

ẜm materiā. ſ. q̄ fluit ⁊ refluit poſſit eē me-
diāte nutritiua. Et exēplū ē i uino gn̄ato in
uite qđ hꝫ potētiā ꝯuertēdi aquā. ſed illa aq̄
nō hꝫ potētiā ꝯuertēdi aliā aquaʒ. qꝛ ſi hoc
tūc ſemꝑ poſſet q̄s apponere aquā ⁊ mane
ret uinū. hoc aūt nō ſic ē. qꝛ tm̄ pōt poni de
aqua ꝙ uinū amittit v̓tutē ſuā. ſic ⁊ in pro
poſito intelligēdū ē ꝙ uirtus corporis fabri
catiua pōt dare per ſe carni potētiā ꝯuerten
di. ⁊ illa ꝯuertit quouſq3 tm̄ adueniat de car
ne ẜm materiā quanta erat ibi potētia ꝯuer
tendi. ſicut uidemus in uino. tū ex parte ca-
loris. tū ex parte extēſibilitatis ipius carnis
ẜm ſpēm. et hinc eſt ꝙ unꝰ hō magis augm̄
tatur q̄ʒ alter. Et aliq̄n ſtat augmētū quia ca
ro ſuperadueniēs in fine quaſi aquoſum fa-
cit ſicut dicit phūs quēadmodū aqua ſupin-
fuſa uino. ẜm hanc diſtinctionē carnis diſtin
gui pōt in theologia ueritas humane nature
dupl'r ſicut predictū eſt. Silr̄ medicꝰ diſtiguit
in hāc duplicē humiditatē. ſ. radicalē ⁊ nutri
mētalē. et dicit ꝙ humiditas radicalis eſt illa
in qua calor ſubſtantificať. nutrimētalis v̓o
ē illa que prebet hominis calori fomentū. di
cūt ergo ꝙ humiditas radicalis ſolū eſt a gē
nerātibus ⁊ mediāte ope generatiue. nā nu
tritiua in hāc humiditatē nō pōt. ſi eni poſſꝫ
tūc hō iuueneſceret ⁊ uitā ēt ſuā in ꝑpetuuʒ
ꝯtinuaret ſi illud humidū renouari poſſꝫ. qđ
cū ꝯſtet eē falſū dicūt ꝙ alimētū mediāte nu
tritiua nō tranſit in illud humidū. ⁊ hinc ē ꝙ
illi qui laborant tertia ſpē ethice in quo eſt
illius humidi ꝯſūptio liberari nō poſſunt ut
dicunt. In humiditatē autē nutrimētalē que
calori pabulū prebet poſſibile eſt alimentū
ꝯuerti mediante opere nutritiue. et eſt exē-
pluʒ in lampade ardēte in qua eſt humiditas
olei ⁊ humiditas licinij. et humiditas licinij
aſſimilatur humido radicali. quoniā ex quo
ꝯſumitur reſtaurari non poteſt. ⁊ in illo lici-
nio flāma ſubſtātificatur. humiditas v̓o olei
aſſimilatur humiditati nutrimētali que pa-
bulū prebet igni et impedit ne cito licinium
ꝯſumatur. et illa humiditas aliquando auge
tur. aliquādo minuitur. aliquādo ꝯſumitur.
aliquādo reſtauratur. Et iuxta hanc duplicē
humiditatē diſtinguūt theologi dupl'r hūane
nature v̓itatē ſicut priꝰ dictū ē. Et p hoc pʒ
rn̄ſio ad. q. ꝓpoſitā. pʒ etiā rn̄ſio ad obiecta

Nam rões q̄ ad primā partē inducūtur. ſ. ꝙ nihil trāſit in v̄itatē hūane nature mediante ope nutritiue procedūt ꝟ ꝙ de v̄itate hūane nature dr̄ eē aliquid qȯ ē de neceſſitate ordinatū ad incorruptionē. ⁊ hoc mō bn̄ cōcedēdū ē ꝙ nihil trāſit in ueritatē nutritiui. ¶ Rōes v̄o ad oppoſitū procedūt de ueritate hūane nature ꝟ ꝙ illud dr̄ eē de v̄itate quod eſt ordinatū ad reſurrectionē de ꝯgruo. tale autē ē nō ſolū quod trahitur a gn̄ante ſ; ēt tota illa caro q̄ reperitur in homīe in eius morte maxīe ſi n̄ faciat ad corp̄is deformitatē. nec hoc īpedit ꝙ dominus paruulos ſuſcitabit ī perfcā quantitate. dicit. n. aug. ꝙ ſupplebit uirtus diuina ubi defecit natura. vbi uero natura ſufficiētē prepauit materiā deus nō agit ſupplendo ſed reformādo. Nec ualet illa rō ꝙ ſi deus ſupplet in reſurrectione ſine additamēto ꝙ nūc ſimilr̄ fiat ſine additamēto quia illa erit operatio mirabilis ⁊ ſupra naturā. hoīs v̄o gn̄atio ⁊ augmētatio q̄ nūc ē naturalr̄ fit. Et ideo illa rō quā magr̄ adducit in lit. nō cogit. imo ſicut appet aſpicīēti arguit a maiori affirmādo. illa uero que ultīo querebātur iā plana ſunt per ea q̄ dicta ſūt. Vt ergo ſit adimen dicere ꝯcedēdū eſt ſicut ex p̄cedētibus appet ꝙ aliquid extrinſecus trāſit in v̄itatē humane nature ſ; mediante opere gn̄atiue trāſit in ueritatē prout v̄itas dr̄ proprie ꝟ ꝙ dicit neceſſariā ꝯpationē ad incorruptionē. mediāte uero opere nutritiue tranſit aliq̄d in ueritatē humane nature ꝑut ueritas dr̄ large. ſ. ꝟ ꝙ dicit ordinationē ad reſrectōes de ꝯgruo. ⁊ ſic quod ē de v̄itate unius pōt reſurgere in alio ꝟ ꝙ manifeſtabitur in q̄rto. His uiſis ſatis plana ſunt que dicuntur in lit. ¶ Hoc ſolū tn̄ q̄ritur breuit̄ cū magr̄ in lit. in illo. c. Nūc ſupereſt uidere. noīet originale peccatū octo noībus. quō diſtinguātur iſta octo. ¶ Et vō ad hoc ꝙ originale peccatū h; ꝯpari ad illud a quo eſt. et ſic dr̄ originale peccatū qȯ ē ab origine. dr̄ ⁊ lex carnis. qꝛ ꝯ̄bitur mediante carne. h; ēt ꝯparari ad illud ad qȯ ē ſiue ad qȯ inclinat. et hoc uel in diſpōne remota. ⁊ ſic dr̄ ꝯcupiſcibilitas. vel in diſpōne propinqori. ⁊ ſic dr̄ fomes. vel ēt in diſpōne p̄xia. ⁊ ſic dr̄ ꝯcupiſcētia. Hab; ēt ꝯpari ad illud p qȯ inclinat. et ſic dr̄ lex mēbroꝝ. H; ēt ꝯpari ad illō ꝯ̄ qȯ. et hoc duplr̄. vel inquātū reddit difficilē ad bonū. ⁊ ſic dr̄ langor nature. vel inquātū p̄dn̄atur uolūtati ut curuet eā in malū. ⁊ ſic dr̄ tyrān⁹. et ſic p; ꝙ ꝟ diuerſas ꝯparatōes diuerſis noīantur noībus.

¶ Diſtinctio. xxxi.

Nunc ſupeſt inueſtigare ⁊c. Supra oñdit magr̄ q̄d ſit origiale pccm̄. i hac itēdit māifeſtare q̄r a parēte traducitur in plē. Diuidit̄ aūt ps iſta ī ptes tres. In q̄ꝝ prima magiſter falſitatē iprobat. In ſecūda ueritatem explicat. ibi Eſt. n. pccm̄ originale ut ſ̄ diximꝰ. In ttia uero ueritatē epilogat ut addat. ibi Iā oñſū ē q̄d ſit originale pccm̄ ⁊c. ¶ Prima ps h; duas. In prima ponit falſā opionē ꝯ̄ originalis traductōe;. In ſecūda ſubiungit eiꝰ iprobatōe;. ibi Hoc autē fides catholica reſpuit. vt oſtēdat ꝙ originale nō pōt traduci p traductōe; aīe ⁊c. ¶ Silr̄ ſecūda ps p̄ncipalis duas h;. In q̄ꝝ prima v̄itatē deſmiat oñdēs ꝙ originale traducitur mediāte carne. In ſcḋa uero remouet dubitatō;. ibi Hic queri ſolet vtꝝ cā originalis ⁊c. ¶ Silr̄ tertia ps p̄cipal̄ duas h;. In quaꝝ prima deſmiata epilogat ⁊ explanat. In ſcḋa uero dubitatōe; mouet et deſmiat. ibi S; adhuc appoſita hoc mō. Et ſic hꝰ diſtinctōis intētio uerſatur principalr̄ ꝯtra duo. Quoꝝ primū ē ꝙ originale n̄ pōt traduci mediāte aīa. Scḋm ē q̄liter traducit̄ mediante carne.

Ad intelligētiā aūt eoꝝ q̄ hic dicūt̄ incidit q̄ſtio circa duo. ¶ Primū ē vtrū originale traduci poſſit mediante ſenſibili portione. ¶ Secūdū ē utrum traduci hēat mediāte carne. ¶ Circa primū q̄rūtur tria. ¶ Primo q̄ritur utrū ſenſibilis aīa in hoībus ſit a gn̄ante. ¶ Secūdo q̄rit̄ cui pti aīe primo inſit originale peccatū. ¶ Tertio q̄ritur vtꝝ p originale maior ſit ī nobis corruptio gn̄atiue q̄; alterius potentie.

Circa primū ſic p̄ceditur ⁊ q̄rit̄ utrū aīa ſenſibilis in hoībꝰ ſit a gn̄ante. Et ꝙ ſit a gn̄ante uidetur. Primo p uerbū phī i. ij. de aīa. vbi dicit ꝙ ſenſitiui prima mutatio ē a generāte. ſ; prima mutatio ſenſitiui ē illa q̄ ē ad eē. ergo uidetur ꝙ ps ſenſitiua ī nobis educat̄ in eē a gn̄ante. ¶ Itē in. xvj. aīaliū. Solus intellectus intrat ab